

Yhdistyksen tuotto- ja kulurakenteen kehitys

Heidi Korhonen

OPINNÄYTETYÖ
Toukokuu 2020

Liiketalouden tutkinto-ohjelma

TIIVISTELMÄ

Tampereen ammattikorkeakoulu
Liiketalouden tutkinto-ohjelma

KORHONEN, HEIDI:
Yhdistyksen tuotto- ja kulurakenteen kehitys

Opinnäytetyö 80 sivua, joista liitteitä 17 sivua
Toukokuu 2020

Tämän opinnäytetyön tavoitteena oli löytää kehityskohteita toimeksiantaja Tampereen elokuvajuhlat – Tampere Film Festival ry:n rahoituspohjan laajentamiseen ja kulurakenteen kehittämiseen. Tarkoituksena oli tutkia ja analysoida toimeksiantajan tuotto- ja kulurakenteen kehitystä vuosina 2014–2018. Opinnäytetyö toteutettiin tilinpäätösten analyysinä. Tilinpäätösten perusteella havaittuihin vaihteluihin etsittiin syitä Tampereen elokuvajuhlat – Tampere Film Festival ry:n toimintakertomuksista sekä haastatteleamalla Tampereen elokuvajuhlien festivaalijohtajaa. Lisäksi kehityskohteiden esittämistä varten haastateltiin kulttuurialan tapahtumaa järjestäviä yhdistyksiä heidän tapahtumansa rahoituspohjasta ja kulurakenteesta.

Tilinpäätösten analysoinnin perusteella toimeksiantajan merkittävimmät tuotot syntyvät julkisesta ja yksityisestä rahoituksesta, omasta myynnistä sekä yritysyhteistyöstä. Suurimmat kuluerät ovat henkilöstökulut ja festivaalin esityskulut. Tärkeimpiä syitä tuotto- ja kulurakenteen muutokselle ovat olleet Euroopan unionin myöntämän festivaalituen päättyminen sekä elokuvantekijöiden ilmoittautumismaksun käyttöönotto. Myös vuosittaiset hankkeet ovat merkittäviä sekä yhdistyksen tuottojen että kulujen kannalta.

Tilinpäätösten analysoinnin ja kulttuurialan tapahtumaa järjestävien yhdistysten haastatteluiden perusteella kehityskohteiksi Tampereen elokuvajuhlat – Tampere Film Festival ry:n rahoituspohjassa nousivat yritysyhteistyön kehittäminen sekä oman myynnin lisääminen esimerkiksi hinnoittelun uudistamisella. Kulurakenteessa on jo tehty merkittäviä säästötoimia. Tässä työssä toteutetun analyysin ja haastatteluiden pohjalta uusia potentiaalisia säästökohteita ei löydetty. Rahoituksen riittävyys toiminnan kulujen kattamiseen voidaan kuitenkin turvata huolellisella suunnittelulla sekä varmistamalla, että yhdistyksen rahoitus tulee useasta eri lähteestä.

Tilinpäätöksistä ja toimintakertomuksista kerätyn tiedon sekä havaittujen kehityskohteiden pohjalta toimeksiantajalla on mahdollisuus lähteä kehittämään taloudellista asemaansa tulevaisuudessa. Tulokset toimivat myös päätöksenteon tukena esimerkiksi yhdistyksen hallitukselle.

Asiasanat: yhdistys, kirjanpito, rahoitusrakenne, kulurakenne

ABSTRACT

Tampereen ammattikorkeakoulu
Tampere University of Applied Sciences
Degree programme in Business Administration

KORHONEN, HEIDI:
The Development of an Association's Revenue and Expense Structures

Bachelor's thesis 80 pages, appendices 17 pages
May 2020

This thesis was executed as an assignment for Tampereen elokuvajuhlat – Tampere Film Festival association. The objective of this thesis was to find out how the association could extend their financing base and develop their expense structure. The purpose was to analyse the development of the financial statements during the years 2014–2018. The thesis was carried out as a financial statement analysis. Based on the financial statements from Tampereen elokuvajuhlat – Tampere Film Festival association the changes in them were analysed by using the annual reports, and by interviewing the festival director of Tampere Film Festival. Further interviews were conducted with other associations organising cultural events to inquire on their financing bases and expense structures for finding potential development areas.

According to the financial statement analysis of Tampereen elokuvajuhlat – Tampere Film Festival association, they got the main revenues from public and private financing, their own sales and company partnerships. The largest expenses were personnel and festival execution expenses. It was discovered that the most significant reasons for the changes in the revenue and expense structures were the termination of the European Union festival subsidy and the implementation of a registration fee for the film makers.

As a result of the financial statement analysis and the interviews of cultural associations, Tampereen elokuvajuhlat – Tampere Film Festival association should focus on developing company partnerships and increasing their own sales, for example by improving the pricing. The association had already implemented some actions to achieve cuts in expenses within their expense structures. New areas of potential cuts cannot be recommended based on the analysis and interviews for this thesis. However, to secure sufficient financing, the association should practise detailed economic planning, and make sure that the financing comes from several different sources.

Based on the financial statements and annual reports, as well as the discovered areas of development, the association is able to develop its financial position in the future. The results can also serve as a support for the decision-making process, for example, for the board of Tampereen elokuvajuhlat – Tampere Film Festival association.

Key words: association, bookkeeping, financing base, expense structure

SISÄLLYS

1	JOHDANTO	6
1.1	Opinnäytetyön taustaa	6
1.2	Opinnäytetyön tavoite ja tarkoitus	7
1.3	Opinnäytetyön toimeksiantaja	8
1.4	Opinnäytetyön rakenne	9
2	YHDISTYSTOIMINTA JA TOIMINNAN RAHOITUS	11
2.1	Yhdistyksen määritelmä	11
2.2	Rekisteröity ja rekisteröimätön yhdistys	12
2.3	Toiminnan rahoittaminen.....	12
2.3.1	Taiteen ja kulttuurin julkinen rahoitus	14
2.3.2	Taiteen ja kulttuurin yksityinen rahoitus.....	15
3	YHDISTYKSEN TILINPÄÄTÖS	17
3.1	Tilinpäätöksen määritelmä	17
3.2	Tuloslaskelma	18
3.3	Tase	21
3.4	Liitetiedot.....	23
3.5	Toimintakertomus.....	24
4	TILINPÄÄTÖKSEN ANALYSOINTI.....	26
4.1	Tilinpäätöksen tulkinta.....	26
4.2	Tuloslaskelman ja taseen tulkinta	27
4.3	Tunnusluvut	29
4.3.1	Kannattavuus	30
4.3.2	Vakavaraisuus.....	31
4.3.3	Maksuvalmius.....	33
5	TOIMEKSIANTAJAN TILINPÄÄTÖKSIEN ANALYYSI	35
5.1	Analyysin toteuttaminen ja taustaa.....	35
5.2	Tuloslaskelman kehitys	36
5.2.1	Varsinaisen toiminnan tuotot	39
5.2.2	Varsinaisen toiminnan kulut.....	43
5.3	Taseen kehitys	46
6	JOHTOPÄÄTÖKSET JA KEHITYSKOHEET	50
6.1	Haastattelun toteutus	50
6.2	Haastattelun tulokset.....	50
6.3	Johtopäätökset ja kehityskohteiden esittäminen	53
7	POHDINTA	57
	LÄHTEET.....	60

LIITTEET	64
Liite 1. Kysymykset festivaalijohtajalle sähköpostitse	64
Liite 2. Haastattelukysymykset festivaalijohtajalle.....	65
Liite 3. Tampereen elokuvajuhlat – Tampere Film Festival ry:n tilinpäätös 2014	66
Liite 4. Tampereen elokuvajuhlat – Tampere Film Festival ry:n tilinpäätös 2015–2016	70
Liite 5. Tampereen elokuvajuhlat – Tampere Film Festival ry:n tilinpäätös 2017–2018	75
Liite 6. Haastattelukysymykset kulttuurialan yhdistyksille	80

1 JOHDANTO

1.1 Opinnäytetyön taustaa

Suomen perustuslain (731/1999) mukaan jokaisella on yhdistymisvapaus. Yhdistymisvapaus antaa jokaiselle oikeuden ”perustaa yhdistys, kuulua tai olla kuulumatta yhdistykseen ja osallistua yhdistyksen toimintaan” (Suomen perustuslaki 731/1999). Tilastoista päätellen suomalaiset myös käyttävät yhdistymisvapauttaan ahkerasti, sillä 31.12.2019 Patentti- ja rekisterihallituksen (2020c.) yhdistysrekisterissä oli yhteensä 106 318 rekisteröityä yhdistystä sisältäen kauppakamarit. Rekisteröityjen yhdistysten määrä on noussut tasaisesti noin 2 000:lla yhdistyksellä vuosittain vuodesta 2015 lähtien (Patentti- ja rekisterihallitus 2020b). Iso osa näistä yhdistyksistä on kulttuuriyhdistyksiä. Edustettuina on yhdistyksiä kulttuurin eri toimialoilta musiikista ja elokuvataiteesta aina kuvataiteeseen ja muotoiluun.

Kulttuurialalla riittävän rahoituksen kanssa tasapainotellaan vuosittain. Toiminnasta saatavat tuotot eivät välttämättä riitä kattamaan kuluja, jolloin esimerkiksi julkisen tuen merkitys kulttuurille on suuri. Yhteiskunnan vaurastuessa viimeisen sadan vuoden aikana myös kulttuurin rahoitus on kehittynyt positiivisesti. Suomessa 2010-luvulla kiristyneen julkisen talouden vuoksi yhteiskuntaa on kuitenkin alettu sopeuttamaan säästötoimiin. Tämän vuoksi myöskään kulttuuriala ei voi olla varma, että julkinen rahoitus pysyisi tulevaisuudessa nykyisellä tasolla. Vaikka julkinen rahoitus ei ole kulttuurialan ainoa tulonlähde, julkisella taloudella on siihen monia välillisiä vaikutuksia. Heikentynyt talous ajaa kuluttajat säästämään varojaan ja vähentämään kulttuuripalveluiden käyttöä sekä hyödykkeiden ostoa. Haasteet toiminnan taloudessa pakottavat kulttuurialan toimijat hakemaan tukea erilaisilta säätiöiltä, jotka taas painivat lisäntyneiden tukihakemusten kanssa. (Suomen kulttuurirahasto 2015, 5-6.) Sama toimii myös toisin päin. Julkisen talouden suotuista kehitystä kannustaa kuluttajia kulttuurin pariin ja tuottoisa toiminta ei välttämättä tarvitse merkittävää määrää rahoitustukea ulkopuolisilta toimijoilta. Kulttuurialan toimijoiden on siis pystyttävä tasapainottamaan kulurakenteensa, jotta toiminta voidaan turvata pitkälläkin tähtäimellä.

Kulttuurilla on tutkitusti positiivisia vaikutuksia talouteen, terveyteen ja hyvinvointiin sekä yhteiskuntaan ja oppimiseen (Arts Council England 2014, 15). Itselleni näistä konkreettisista on kulttuurin vaikutus terveyteen ja hyvinvointiin. Koen kulttuurin tukevan mielen hyvinvointia sekä sosiaalista kanssakäymistä. Arvostan sitä, että Suomessa on tällä hetkellä saatavilla monipuolisia kulttuuripalveluja niin kunnan järjestämästä harrastustoiminnasta aina järjestöjen tai yritysten järjestämiin tapahtumiin saakka. Pidän tärkeänä sitä, että näin on myös jatkossa eivätkä taloudelliset haasteet pakota kulttuurialan toimijoita supistamaan tai jopa lopettamaan toimintaansa.

1.2 Opinnäytetyön tavoite ja tarkoitus

Tämän opinnäytetyön tavoitteena on esittää kehityskohteita toimeksiantaja Tampereen elokuvajuhlat – Tampere Film Festival ry:n toiminnan kulujen karsimiseen ja rahoituspohjan laajentamiseen, jotta toiminnan riittävä rahoitus voitaisiin turvata myös jatkossa. Työn tarkoituksena on tutkia ja analysoida, miten toimeksiantajayhdistyksen tuotto- ja kulurakenne on vuosien 2014–2018 aikana kehittynyt ja mitkä syyt tähän kehitykseen ovat mahdollisesti johtaneet. Vuoden 2019 tilinpäätöstä ei voitu ottaa vertailuun mukaan, sillä opinnäytetyöprosessi käynnistyi jo ennen kuin kyseisen vuoden tilinpäätöstä oli saatu valmiiksi.

Tarve opinnäytetyölle juuri tästä aiheesta tuli toimeksiantajayhdistykseltä sen jälkeen, kun opinnäytetyön tekijä oli ottanut yhteyttä yhdistykseen mahdollisen opinnäytetyöaiheen vuoksi. Tampereen elokuvajuhlat – Tampere Film Festival ry:ssä on syksyllä 2019 aloittanut uusi toiminnanjohtaja edellisen toiminnanjohtajan jäädessä eläkkeelle. Tuore toiminnanjohtaja kaipaa työnsä tueksi koontia yhdistyksen tuotto- ja kulurakenteen kehityksestä, jotta tietoa voidaan hyödyntää toiminnan kehittämiseen jatkossa. Koska yhdistyksen saamien avustusten ja perusrahoituksen määrä ei oletettavasti tule kasvamaan, vaan pikemminkin laskemaan toiminnan kulujen silti kasvaessa, toimeksiantajan on tärkeää pystyä kehittämään tuotto- ja kulurakennettaan pitkällä aikavälillä.

1.3 Opinnäytetyön toimeksiantaja

Opinnäytetyön toimeksiantajana toimii Tampereen elokuvajuhlat – Tampere Film Festival ry. Pirkanmaalla toimiva kulttuurialan yhdistys on perustettu alun perin vuonna 1969 nimellä Tampereen elokuvataide ry, mutta vuonna 1982 yhdistyksen nimi vaihtui nykyiseen muotoonsa (Tampere Film Festival n.d.). Yhdistyksen toiminnan tavoitteena on järjestää vuosittain Tampereen elokuvajuhlat (Tampere Film Festival) nimeä kantavat lyhytelokuvafestivaalit sekä aloittaa seuraavan vuoden festivaalin järjestelyt. Tämän lisäksi yhdistys pyrkii edistämään kotimaisen lyhytelokuvan asemaa niin Suomessa kuin ulkomaillakin esimerkiksi osallistumalla eri festivaalien tuomaristoihin. (Tampereen elokuvajuhlat vuosikertomus 2018, 2.)

Tampereen elokuvajuhlat – Tampere Film Festival ry:n Tampereella maaliskuun alussa järjestämät vuosittaiset lyhytelokuvafestivaalit kestävät noin viikon ajan ja kokoavat paikalle noin 30 000 lyhytelokuvista kiinnostunutta alan ammattilaista ja harrastajaa. Ensimmäiset kansainväliset lyhytelokuvafestivaalit järjestettiin vuonna 1970. Vuonna 2020 festivaali vietti 50-vuotisjuhlavuottaan. Tällä hetkellä Tampereen elokuvajuhlat kuuluvat maailman kolmen tärkeimmän lyhytelokuvafestivaalin joukkoon. (Tampere Film Festival. n.d.)

Festivaaliviikon aikana ohjelmistossa näytetään kansainvälisen ja kotimaisen lyhytelokuvakilpailun loppukilpailuun valitut elokuvat sekä vuosittain vaihtuvaa erikoisohjelmistoa. Kansainväliseen ja kotimaiseen lyhytelokuvakilpailuun vastaanotetaan vuosittain noin 4 000 elokuvaa 40:stä eri maasta. Näistä valitaan noin 110 lyhytelokuvaa loppukilpailuihin ja esitettäväksi festivaalin aikana. Kilpailujen voittajaelokuvat pääsevät kilpailemaan parhaan lyhytelokuvan Oscar-ehdokkaudesta. Tämän lisäksi festivaaleilla esitetyt elokuvat voivat päästä myös Bafta- ja EFA (European Film Academy) -ehdokkaaksi. Sekä britannialainen Bafta-järjestö että EFA (European Film Academy) jakavat vuosittain elokuva-alan arvostettuja palkintoja parhaille lyhyille ja pitkille elokuville. (Tampereen elokuvajuhlat vuosikertomus 2018, 2; Tampere Film Festival n.d.) Erikoisohjelmistoon valitaan lyhyt- ja dokumenttielokuvia vuosittain vaihtuvien teemojen alta. Vuoden 2018 erikoisohjelmistoa olivat esimerkiksi Viron 100-vuotisjuhlasarja, puolalainen animaatio-

sarja sekä Maoriland-sarja, jossa nähtiin Kanadan alkuperäiskansojen elokuva-tuotantoja. Sekä ammattilaisille että yleisölle on festivaalin aikana tarjolla myös oheistapahtumia, kuten keskustelutilaisuuksia, työpajoja ja seminaareja. (Tampereen elokuvajuhlat vuosikertomus 2018, 5; Tampere Film Festival n.d.)

1.4 Opinnäytetyön rakenne

Opinnäytetyö koostuu teoriaosuudesta ja toimeksiantajayhdistyksen aikaisempiin tilinpäätöksiin pohjautuvasta analyysistä. Teoriaosuus pohjautuu lähdekirjallisuuteen, verkkojulkaisuihin sekä lakeihin. Koska toimeksiantajana toimii yrityksen sijaan yhdistys, teoriaosuus on laadittu yhdistyksen näkökulmasta. Luvussa kaksi käsitellään yleisesti yhdistystoimintaa ja yhdistyksen toiminnan rahoittamismahdollisuuksia. Luku kolme syventyy yhdistyksen tilinpäätökseen eli tuloslaskelmaan, taseeseen, liitetietoihin ja toimintakertomukseen. Luku neljä esittelee, kuinka yhdistyksen tilinpäätöstä voidaan tulkita vertailemalla ja tunnuslukuja hyödyntäen. Teoriaosuuden on tarkoitus antaa toimeksiantajalle suuntaviivoja ja työkaluja talouden seurantaan tulevaisuudessa.

Teoriapohjaa hyödynnetään luvussa viisi, joka käsittelee toimeksiantaja Tampereen elokuvajuhlat – Tampere Film Festival ry:n tilinpäätöksien analysointia. Luvussa vertaillaan tuloslaskelman ja taseen kehitystä viiden aikaisemman vuoden aikana. Analyysi pohjautuu jo olemassa olevaan dataan, sillä analyysissä hyödynnetään toimeksiantajan tilinpäätöksiä. Syitä tuloslaskelmista ja taseista havaitulle kehitykselle pyritään löytämään yhdistyksen toiminta- ja vuosikertomuksista. Työtä varten myös haastateltiin Tampereen elokuvajuhlien festivaalijohtajaa Jukka-Pekka Laaksoa, joka on ollut yhdistyksen toiminnassa mukana noin 20 vuoden ajan ja osaa näin kertoa yhdistyksen taloustilanteen vaihteluista. Luvussa kuusi tilinpäätösten analysoinnin ja neljän kulttuurialan tapahtumaa järjestävän yhdistyksen haastatteluiden perusteella toimeksiantajalle annetaan kehityskohteita tulevia toimintavuosia varten. Opinnäytetyön luku seitsemän sisältää tekijän omaa pohdintaa työn etenemisestä, onnistumisesta, tuloksista ja luotettavuudesta.

Toimeksiantaja Tampereen elokuvajuhlat – Tampere Film Festival ry järjestää elokuva-alan festivaalia ja kuuluu näin kulttuurialan toimijoihin. Kulttuuriala on käsitteenä laaja ja sen tarkka määrittely on hankalaa. Tässä työssä viitataan kulttuuriin ja taiteeseen sekä kulttuurialaan. Nämä käsitteet pitävät sisällään Opetus- ja kulttuuriministeriön jaon viiteen eri taiteenalan ryhmään, joita ovat audiovisuaalinen kulttuuri, esittävät taiteet, kirjallisuus, muotoilu ja arkkitehtuuri sekä visuaaliset taiteet (Opetus- ja kulttuuriministeriö n.d. c.).

2 YHDISTYSTOIMINTA JA TOIMINNAN RAHOITUS

2.1 Yhdistyksen määritelmä

Yhdistyslain määritelmän mukaan ”yhdistyksen saa perustaa aatteellisen tarkoituksen yhteistä toteuttamista varten. Tarkoitus ei saa olla lain tai hyvien tapojen vastainen.” (Yhdistyslaki 503/1989.) Loimun (2013, 23) mukaan aatteellisena tarkoituksena voidaan pitää tietyn aatesuunnan edistämistä, tietyn ryhmän etujen valvontaa, hyväntekeväisyyttä ja palvelujen tuottamista jäsenille tai ei-jäsenille. Aatteellisen tarkoituksen lisäksi Loimu määrittelee yhdistyksen tunnusmerkeiksi sen, että yhteisössä on vähintään kolme jäsentä ja yhteisön toiminta on tarkoitettu pysyväksi (Loimu 2013, 23). Vinnikainen ja Perälä (2019, 12) määrittelevät aatteellisen yhdistyksen yhteisöksi, jonka tarkoituksena ei saa olla voiton tai taloudellisen ansion hankkiminen jäsenilleen eikä toiminnan laatu saa muutenkaan olla pääasiassa taloudellinen.

Yhdistyslain lisäksi aatteellisia yhdistyksiä ohjaavat yhdistyksen säännöt (Hämäläinen & Lempinen 2018, 9). Yhdistyslain (503/1989) mukaan yhdistyksellä on oltava säännöt, joissa on mainittava esimerkiksi yhdistyksen nimi, kotipaikka, tarkoitus ja toimintamuodot sekä tilikausi. Tarkoituksen ja toimintamuotojen määrittely säännöissä on merkityksellistä yhdistyksen toiminnan ohjaamisen, suunnittelun ja kirjanpidon kannalta (Hämäläinen & Lempinen 2018, 10). Yhdistyslain velvoittamien tietojen lisäksi yhdistyksen säännöissä voidaan määrätä esimerkiksi talousarvion tai vuosikertomuksen laatimisesta. Näiden toimintaan liittyvien säännösten tarkoituksena on selkeyttää yhdistyksen toiminnan työnjakoa, vastuualueita, valtuuksia ja velvollisuuksia. Selkeästi laaditut säännöt parantavat yhdistyksen toiminnan sujuvuutta ja hyvää hallintotapaa. (Hämäläinen & Lempinen 2018, 14.)

2.2 Rekisteröity ja rekisteröimätön yhdistys

Yhdistys voi toimia joko rekisteröitynä tai rekisteröimättömänä. Rekisteröity yhdistys rekisteröidään Patentti- ja rekisterihallituksen ylläpitämään yhdistysrekisteriin. Rekisteröitynä yhdistys on itsenäinen oikeushenkilö. (Patentti- ja rekisterihallitus 2019a.) Oikeustoimikelpoisuuden saavuttaessaan yhdistys voi esimerkiksi tehdä sitoumuksia, hankkia oikeuksia ja asioida tuomioistuimessa tai muiden viranomaisten luona viranomaisasioissa. Tämän lisäksi rekisteröity yhdistys on yleishyödyllisenä yhteisönä kavennetun tuloverovelvollisuuden piirissä. (Loimu 2013, 28, 210.)

Rekisteröimättömänä toimiva yhdistys sen sijaan ei ole oikeushenkilö. Näin ollen rekisteröimättömän yhdistyksen jäsenet vastaavat henkilökohtaisesti ja yhteisvastuullisesti yhdistyksen velvoitteista. (Loimu 2013, 27.) Verotuksessa rekisteröimätöntä yhdistystä pidetään yhtymänä, jonka myötä rekisteröimättömän yhdistyksen tulot verotetaan jäsenten tulona (Lydman, Kempainen, Laaksonen & Lahti 2018, 458). Vastuukysymyksiltään selkeämpää ja tästä syystä myös yleisempää on toiminnan harjoittaminen rekisteröitynä yhdistyksenä, sillä tällöin toiminta ja päätöksenteko tapahtuvat jäsenten sijaan yhdistyksen nimissä (Kallio, Kangasniemi, Pöyhönen & Vierros 2016, 35).

2.3 Toiminnan rahoittaminen

Aatteellisen yhteisön tarkoituksen toteuttaminen ja toiminnan ylläpitäminen vaatii jatkuvaa ja säännöllistä rahoitusta. Rahoituspohjan muodostuminen riippuu yhdistyksen toiminnan luonteesta ja laajuudesta. Esimerkiksi urheiluseuran tärkeimpiä rahoituskeinoja voivat olla myyjäisistä saadut tuotot sekä jäsenmaksut, kun taas tapahtumaa järjestävälle yhdistykselle pääasiallisina rahoituslähteinä toimivat pääsymaksutuotot sekä valtion- tai kunnan avustukset. (Perälä & Perälä 2006, 253.) Kaikille yhdistyksille yhteistä on, että oman pääoman sijaan yhdistys rahoittaa toimintaansa alusta alkaen pääasiassa varsinaisen toiminnan, sijoitus- ja rahoitustoiminnan sekä varainhankinnan tuotoilla, sillä yhdistystä ei perusteta tietyn pääomapanostuksen edellytyksellä vaan aatteellisen tarkoituksen yhteistä toteuttamista varten (Lydman 2012).

Yhdistyksen toiminta perustuu yleensä jonkin tietyn palvelun tuottamiseen eli yhdistyksen sääntöjen mukaisen varsinaisen toiminnan toteuttamiseen. Ensimmäisessä toiminnassa pyritään rahoittamaan tästä varsinaisesta toiminnasta saaduilla tuotoilla. (Perälä & Perälä 2006, 254.) Varsinaisesta toiminnasta saadut tuotot vaihtelevat sen mukaan, mikä on yhdistyksen toiminnan päämäärä. Tuottoja voi syntyä esimerkiksi pääsylippu- tai palvelumaksuista, kurssitoiminnasta, oheistuotteiden myynnistä ja yritysyhteistyöstä. Riippuen yhdistyksen toiminnan luonteesta ja laajuudesta, osalle yhdistyksistä varainhankinta on varsinaisen toiminnan tuottoja merkittävämpi rahoituskeino. Tyypillisiä varainhankinnan keinoja ovat arpajaiset, viranomaisluvan varaiset keräykset, myyjäiset ja jäsenmaksut. (Perälä & Perälä 2006, 255–257.)

Useimmat yhdistykset eivät tule toimeen ilman julkista tai yksityistä tukea, joita ovat erilaiset avustukset ja lahjoitukset. Avustuksia myönnetään tiettyyn projektiin tai yhdistyksen toimintaan yleisesti. Myöntäjiä voivat olla valtio, kunnat, keskusjärjestöt, säätiöt tai rahastot. Avustusten saaminen vaatii yleensä yhdistykseltä avustushakemuksen laadintaa ja raportointia yhdistyksen toiminnasta avustuksen myöntäjälle. Varsinkin yhdistyksen yleisen toiminnan rahoittamiseen tarkoitetut avustukset ovat usein jatkuvia eli useana vuonna peräkkäin toistuvia. (Kallio ym. 2016, 68.) Lahjoitus on tyypillisesti kertaluonteinen suoritus, jonka lahjoittaa esimerkiksi yksityinen henkilö tai yritys. Yksityiset henkilöt voivat myös testamentata omaisuuttaan yhdistykselle, jolloin kyseessä on myös lahjoitus. (Kallio ym. 2016, 68; Perälä & Perälä 2006, 261.)

Kuten yrityksillä, myös yhdistyksillä voi olla sijoitusomaisuutta, josta saatavia tuottoja yhdistykset käyttävät toimintansa rahoittamiseen. Sijoitusomaisuus sisältää esimerkiksi kiinteistöjä, osakkeita tai muita arvopapereita. (Perälä & Perälä 2006, 270.) Vieraan pääoman käyttö on yhdistyksissä harvinaisempaa kuin yrityksissä, sillä yhdistyksen tulisi suunnitella toimintansa niin, että toiminnasta saaduilla tuotoilla pystytään kattamaan syntyneet kulut. Vieraaseen pääomaan eli velkarahoitukseen turvaudutaan esimerkiksi pysyvään käyttöön hankitun käyttöomaisuuden, kuten koneiden tai rakennusten, hankinnassa. (Perälä & Perälä 2006, 32.) Yhdistyksillä vieras pääoma on tyypillisesti pankkien ja rahoituslaitoksien myöntämää lainaa (Vinnikainen & Perälä 2019, 123).

2.3.1 Taiteen ja kulttuurin julkinen rahoitus

Julkista rahoitusta taiteelle ja kulttuurille Suomessa myöntävät valtio ja kunnat. Karkeasti voidaan ajatella, että kulttuurin ja taiteen julkisessa rahoituksessa on omat vastuualueensa, joiden rahoituksesta päättäminen kuuluu joko valtiolle tai kunnalle. Valtio myöntää määrärahoja pääasiassa kansallisille taide- ja kulttuurilaitoksille, korkeakoulutasoiseen taide- ja kulttuurialan koulutukseen, Suomen kansainvälisiin kulttuurisuhteisiin sekä taiteilijoille suorana taide- ja taiteilijatukena. (Saukkonen 2014, 11.) Valtionosuuksia, -avustuksia ja taiteilija-apurahoja kulttuuriin ja taiteeseen myöntää pääasiassa opetus- ja kulttuuriministeriö. Noin puolet näistä rahoitetaan rahapelitoiminnan tuotoilla. Valtionosuusjärjestelmän kautta myönnetään rahoitusta esimerkiksi museoille, teattereille ja orkestereille. Valtionosuuden piiriin kuuluvien laitosten vuosittaisen rahoituksen suuruus määräytyy laskennallisesti perustuen henkilötövuosiin ja henkilötövuosien yksikköhintaan. Valtionavustukset ja apurahat ovat harkinnanvaraisia avustuksia, joita kulttuurilaitokset, järjestöt ja taiteilijat voivat hakea vuosittain. Näiden myöntämistä säätelee valtioneuvostonlaki. (Opetus- ja kulttuuriministeriö n.d. b.) Opetus- ja kulttuuriministeriö myöntää osan taiteen ja kulttuurin avustuksiin ja apurahoihin tarkoitetuista määrärahoista eri kulttuurialojen asiantuntijaelimille myönnettäväksi edelleen valtioneuvostuksina. Esimerkiksi visuaalisten taiteiden taiteilija-apurahojen jakamisesta vastaa Taiteen edistämiskeskus (Opetus- ja kulttuuriministeriö n.d. d.) ja valtaosa elokuva-alalle tarkoitetuista määrärahoista myönnetään vuosittain Suomen elokuväsäätiön kautta valtioneuvostuksina elokuva-alan toimijoille. (Opetus- ja kulttuuriministeriö n.d. a.)

Kuntien vastuulla on paikallisesti toimivien taide- ja kulttuurilaitosten ylläpito, taiteen perusopetusta tarjoavat oppilaitokset sekä muun paikallisen kulttuuritoiminnan, kuten tapahtumien ja tilaisuuksien, tukeminen (Saukkonen 2014, 11). Kunnilla on lakisääteinen velvollisuus edistää, tukea ja järjestää alueen kulttuuritoimintaa eli esimerkiksi taiteen harrastamista, taidepalvelujen tarjontaa ja paikallisen kulttuuriperinteen säilyttämistä ja edistämistä. Kunnilla on vapaus päättää, miten he toteuttavat velvollisuutensa, mutta monissa kunnissa tämä toteutuu tukemalla esimerkiksi teattereiden, museoiden, harrastustoiminnan ja tapahtumien

toimintaa erilaisilla avustuksilla. (Saukkonen 2014, 18.) Kunnan kulttuuritoiminnan avustuskustannukset katetaan kunnallisverovaroidella sekä valtiovarainministeriön kautta maksetuilla valtionosuuksilla (Saukkonen 2014, 12).

Euroopan unionin rahoitusta kulttuuriin ja luoville aloille voi hakea vuosina 2014-2020 Luova Eurooppa (Creative Europe) – ohjelmasta. Ohjelman tavoitteena on tukea kulttuuria ja luovia aloja hyödyntämään digitaalisuuden ja globalisaation tuomat mahdollisuudet sekä auttaa eurooppalaista kulttuuria luomaan kansainvälistä toimintaa ja yhteistyötä. Luova Eurooppa -ohjelmassa on kolme alaohjelmaa, jotka ovat kulttuuri, media ja monialainen toimintalinja. Kulttuuriohjelman avulla tuetaan eurooppalaisia taiteilijoita ja taiteentekijöitä, mediaohjelmalla rahoitetaan eurooppalaista audiovisuaalista osaamista ja monialainen toimintalinja on tarkoitettu rahoittamaan kulttuurialan lainatakausvälinettä, jotta kulttuurialan toimijoilla olisi paremmat mahdollisuudet saada lainaa toiminnalleen. Luova Eurooppa -ohjelman kokonaisbudjetista (1,46 miljardia euroa) noin 56 % on varattu mediaohjelmalle eli esimerkiksi peliteollisuuden, televisiotuotantojen ja elokuva-teollisuuden tukemiseen. (European Commission n.d.; Creative Europe n.d.) Luova Eurooppa -ohjelma on saamassa jatkoa myös vuodesta 2021 eteenpäin, kun nykyinen Euroopan unionin seitsemänvuotinen ohjelmakausi päättyy vuoden 2020 loppuun (Opetushallitus n.d.).

2.3.2 Taiteen ja kulttuurin yksityinen rahoitus

Apurahoja jakavat säätiöt ovat merkittäviä kulttuurin, taiteen ja tieteen rahoittajia. Säätiöt ovat yhdistysten tavoin voittoa tavoittelemattomia yhteisöjä, mutta ne eroavat yhdistyksistä esimerkiksi siten, että säätiöillä ei ole jäseniä ja niiden toiminnan tarkoitusta on hankala muuttaa. Säätiöiden sääntöjen mukainen toiminnan tarkoitus määrittää, mitä varten säätiö on olemassa ja mihin tarkoitukseen säätiön varoja osoitetaan. Apuraha- ja pääomasäätiöiden toiminnan tarkoituksena on jakaa apurahoja ja avustuksia pääomastaan ja sen tuotosta. (Säätiöt ja rahastot n.d.) Tutkija Suvi Heikkilän (2015) näkökulmasta kulttuuria tukevien säätiöiden merkitys yhteiskunnassa on toimia kulttuurialan turvaverkkona ja mo-

nipuolistaa rahoituskenttää. Hänen mukaansa säätiöt nousevat isoon arvoon aikana, jolloin julkista rahoitusta leikataan ja kuluttajat odottavat kulttuurin ja taiteen hintojen laskevan. (Heikkilä 2015.)

Sponsorointi on kumpaakin osapuolta hyödyttävää vastikkeellista yhteistyötä, jossa sponsorioija tukee sponsoroitavaa joko rahallisesti tai rahanarvoisilla hyödykkeillä. Sponsorioija, joka on useimmiten yritys, pyrkii sponsoroinnilla esimerkiksi vahvistamaan tunnettuuttaan ja tavoittamaan uusia kohderyhmiä. Sponsoroitava on yleensä tapahtuma tai toimija, joka tavoittelee sponsoroinnilla rahoitusta tai rahanarvoisia hyödykkeitä. Nykyään sponsoroinnin tilalla käytetään usein termiä yritys yhteistyö, joka kuvaa paremmin sponsoroinnin merkitystä. Sponsorointi on parhaimmillaan useita vuosia kestänyt yhteistyö, jonka hyöty on sekä sponsorioijalle että sponsoroitavalle kuluja suurempi. (Kupola: Kulttuuripolitiikka ja tuottajan lakitieto 2016.) Suosituin sponsorointikohde Suomessa on urheilu (62 %), mutta myös kulttuurin sponsorointi (17 %) on kasvattanut lähivuosina suosiotaan (Sponsorointi & Tapahtumamarkkinointi ry 2020). Kulttuurisponsoroinnin etu sponsorioiville yrityksille on kulttuurin tunnesidonnaisuus ja elämyksellisyys. Yrityksen sponsoroinnista saadun vastikkeen ei tarvitse välttämättä olla logonäkyvyyttä, vaan kulttuurisponsoroinnin vastikeratkaisujen mahdollisuudet ovat monipuoliset. Esimerkiksi kulttuuritapahtumien sponsorointimuotoja voivat olla toiminnan markkinointi tapahtumassa, sponsorioijalle kehitetty nimikkotapahtuma osana ohjelmistoa sekä luova yhteistyö. Luova yhteistyö voi olla esimerkiksi yrityksen työntekijöille järjestetty työpaja tai illanvietto tapahtumassa. (Kupola: Kulttuuripolitiikka ja tuottajan lakitieto 2016.)

3 YHDISTYKSEN TILINPÄÄTÖS

3.1 Tilinpäätöksen määritelmä

Kirjanpitolain mukaan yhdistys on aina kirjanpitovelvollinen. Sen on pidettävä toiminnastaan kahdenkertaista kirjanpitoa ja noudatettava hyvää kirjanpitotapaa aivan kuten muidenkin liike- tai ammattitoimintaa harjoittavien luonnollisten henkilöiden tai oikeushenkilöiden. (Kirjanpilolaki 1336/1997.) Kirjanpitolain lisäksi yhdistyksen kirjanpitoa ja tilinpäätöstä ohjaavat kirjanpitoasetus (1339/1997) sekä kirjanpitolautakunnan (Kila) lausunnot. Kirjanpitolaissa ja -asetuksessa on vain vähän suoraan yhdistyksiin kohdistuvia säännöksiä, mistä syystä kirjanpitolautakunnan lausunnot täydentävät yhdistysten kirjanpidon ja tilinpäätöksen erityiskysymyksiä (Kallio ym. 2016, 51). Mikäli yhdistys täyttää pien- ja mikroyrityksen kriteerit, yhdistyksen kirjanpitoon voidaan soveltaa myös pien- ja mikroyritysasetausta (PMA) (1753/2015).

Tilinpäätöksen sisältö määritetään kirjanpitolaissa, jonka mukaan kultakin tilikaudelta laadittavan tilinpäätöksen on sisällettävä tase, tuloslaskelma, rahoituslaskelma sekä liitetiedot. Tämän lisäksi tilinpäätökseen liitetään siihen kuuluvana asiakirjana toimintakertomus. (Kirjanpilolaki 1336/1997.) Yhdistyksen tilinpäätöksen tulee sisältää näistä ainakin kuluneen tilikauden tase, tuloslaskelma ja liitetiedot. Rahoituslaskelman laadintavelvollisuus koskee myös yhdistyksiä, mikäli suuryrityksen kriteerit täyttyvät. Kirjanpitolain mukaista toimintakertomusta yhdistysten ei ole pakko laatia. (Vinnikainen & Perälä 2019, 30.)

Kirjanpilolaki edellyttää, että ”tilinpäätöksen tulee antaa oikea ja riittävä kuva toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta olennaisuusperiaatteen mukaisesti ottaen huomioon kirjanpitovelvollisen harjoittaman toiminnan laatu ja laajuus” (Kirjanpilolaki 1336/1997). Yhdistyksen kannalta tämä tarkoittaa sitä, että pelkät lakisääteiset tiedot eivät välttämättä riitä antamaan oikeaa ja riittävää kuvaa yhdistyksen toiminnasta, sillä kirjanpilolakia ei ole laadittu ottamaan huomioon yhdistyksen erityispiirteitä. Tällöin lakisääteisiä tietoja tulee täydentää tuloksen muodostumisen ja taloudellisen aseman kannalta olennaisilla tiedoilla,

jotta tilinpäätös antaa oikean ja riittävän kuvan yhdistyksen toiminnasta. (Vinnikainen & Perälä 2019, 37.) Mikäli yhdistys laatii toimintakertomuksen, on otettava huomioon, että oikean ja riittävän kuvan kannalta tärkeät tiedot pitää sisällyttää myös tilinpäätöksen liitetietoihin, sillä yhdistyksen toimintakertomus ei ole kirjanpitolain mukaan pakollinen osa yhdistyksen tilinpäätöstä. Tilinpäätöksen yksinään tulee antaa oikea ja riittävä kuva yhdistyksen toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta tilikauden aikana. (Hämäläinen & Lempinen 2018, 90.)

Kirjanpitolakiin on kirjattu olennaisuuden käsite osana yleisiä tilinpäätösperiaatteita. ”Tilinpäätöksessä esitettävä seikka on olennainen silloin, kun sen pois jättämisen tai väärin ilmoittamisen voidaan kohtuullisesti odottaa vaikuttavan päätöksiin, joita tiedon käyttäjät tekevät tilinpäätöksen perusteella” (Kirjanpitolaki 1336/1997). Olennaisuutta tulee aina arvioida kokonaisuutena, sillä useat epäolennaiset asiat voivat yhdessä johtaa siihen, ettei tilinpäätös tai toimintakertomus anna oikeaa ja riittävää kuvaa toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta (Lydman ym. 2018, 68). Oikean ja riittävän kuvan periaatteen ja olennaisuuden periaatteen lisäksi kirjanpitolakiin on kirjattu myös muita yleisiä tilinpäätösperiaatteita, jotka koskevat myös yhdistyksiä. Näitä ovat esimerkiksi johdonmukaisuus ja oletus toiminnan jatkuvuudesta. (Vinnikainen & Perälä 2019, 38.)

Sen lisäksi, että tilinpäätös on lakisääteinen osa organisaatioiden vuosittaista toimintaa, sen tavoitteena on myös antaa tietoa organisaation taloudellisesta asemasta päätöksenteon tueksi (Seppänen 2011, 15). Yhdistyksen tilinpäätös antaa rahoittajille ja muille yhteistyökumppaneille tietoa yhdistyksen taloudellisesta tilanteesta ja viitteitä siitä, kannattaako yhdistyksen toimintaa esimerkiksi rahoittaa. Tämän lisäksi tilinpäätöksestä voi nähdä ennakkomerkkejä mahdollisesta yhdistyksen talouden heikkenemisestä tai parantumisesta. (Bryce, H. J. 2017, 528.)

3.2 Tuloslaskelma

Tuloslaskelma kertoo organisaation taloudellisen suorituksen eli tuloksen tilikauden aikana. Sen avulla voidaan esimerkiksi arvioida, pystytäänkö ansaituilla tuotoilla kattamaan toiminnasta syntyneet kulut eli onko toiminta kannattavaa sekä

tarkastelemaan yksityiskohtaisemmin, mistä toiminnan kulut muodostuvat (Seppänen 2011, 37, 42–43). Yritykset laativat tuloslaskelmansa muotoon, jossa tilikauden aikana ansaituista tuotoista vähennetään näiden tuottojen ansaitsemiseksi tilikaudella käytetyt resurssit eli kulut. Näin saadaan tilikauden tulos, joka on joko positiivinen tai negatiivinen. (Seppänen 2011, 38.) Yhdistysten tuloslaskelmassa periaate on sama, mutta aatteellisen yhdistyksen tulee laatia tuloslaskelmansa kirjanpitoasetuksen 3 § esitetyn aatteellisen yhdistyksen ja säätiön tuloslaskelmakaavan mukaan (1339/1997).

Varsinainen toiminta

1. Tuotot
2. Kulut
 - a) Henkilöstökulut
 - b) Poistot
 - c) Muut kulut
3. Tuotto-/Kulujäämä

Varainhankinta

4. Tuotot
5. Kulut
6. Tuotto-/Kulujäämä

Sijoitus- ja rahoitustoiminta

7. Tuotot
8. Kulut
9. Tuotto-/Kulujäämä
10. Yleisavustukset
11. Tilikauden tulos
12. Tilinpäätössiirrot
 - a) Poistoeron muutos
 - b) Verotusperusteisten varausten muutos
 - c) Konserniavustus
13. Tilikauden ylijäämä (alijäämä)
(Kirjanpitoasetus 1339/1997.)

Yllä olevassa tuloslaskelmakaavassa esitetyt lihavoidut pääotsikot tulee esittää tuloslaskelmassa kaavan osoittamassa muodossa, mikäli näihin otsikoihin liittyviä tuottoja ja kuluja on syntynyt tilikauden aikana. Muita otsikoita voidaan tarpeen mukaan nimetä uudelleen yhdistyksen toimintaa paremmin luonnehtiviksi. Yhdistyksen ja säätiön tuloslaskelmakaavan mukaisia pääotsikoita ovat varsinainen toiminta, varainhankinta sekä sijoitus- ja rahoitustoiminta. (Kallio ym. 2016, 57.) Tomperi (2017, 139) muistuttaa, että eri yhdistysten koko ja toiminnan tarkoitus eroavat merkittävästi toisistaan, joten tuloslaskelmakaavaa on tarvittaessa täydennettävä, jotta hyvän kirjanpitoavan vaatimukset täyttyvät.

Yhdistyksen varsinaista toimintaa on kirjanpitoasetuksen (1339/1997) mukaan sääntöjen määräämän toiminnan toteuttaminen. Hämäläinen ja Lempinen (2018, 104) määrittelevät varsinaisen toiminnan säännöissä määritellyn tarkoituksen toteuttamiseksi. Varsinaisen toiminnan kuluja ovat pääsääntöisesti kaikki muut paitsi toiminnan rahoituksen hankintaan liittyvät kulut. Varsinaisen toiminnan tuottoja voivat olla esimerkiksi tietyille projekteille myönnetyt erillisavustukset sekä liiketoiminnan tuotot, mikäli liiketoiminta palvelee varainhankinnan sijaan enemmän varsinaisen toiminnan toteuttamista. (Kallio ym. 2016, 59.) Tomperin (2017, 141) mukaan tällaisia tuottoja ovat esimerkiksi jäseniltä tai muilta palvelujen käyttäjiltä perityt korvaukset, kuten pääsymaksut. Yhdistyksen varsinaiseen toimintaan voi sisältyä eri toiminnan aloja, kuten järjestötoimintaa ja vaikuttamista. Eri toiminnanalojen tuotot ja kulut on eriteltävä toiminnanaloittain joko tuloslaskelmalla tai liitetiedoissa. (Hämäläinen & Lempinen 2018, 11, 104.)

Varainhankinnan tarkoituksena on hankkia varoja yhdistyksen varsinaisen toiminnan rahoittamista varten. Varsinaista toimintaa rahoitetaan keräyksillä, myyjäisillä, jäsenmaksuilla, saaduilla lahjoituksilla sekä arpajaisilla. Varainhankinnan kulut syntyvät esimerkiksi keräyskampanjan tai muun varainhankinnan järjestämisestä sekä testamenttien viranomaiskäsitteilyistä. (Kallio ym. 2016, 68.) Varsinaisen toiminnan ja varainhankinnan erona voidaan pitää sitä, että varainhankinnan tuotot ja kulut syntyvät yhdistyksen jäsenten toiminnasta yhdistyksen hyväksi, kun taas varsinaisen toiminnan tuottoja ja kuluja ovat yhdistyksen tarkoituksen toteuttaminen (Tomperi 2017, 143).

Sijoitus- ja rahoitustoimintaa on yhdistyksen varsinaiseen toimintaan kuulumattoman omaisuuden, kuten kiinteistöjen tai pörssiosakkeiden hoitaminen. Tällainen omaisuus on pääasiassa hankittu sijoitustoimintaa varten, jolloin sijoituksista saavat tuotot edistävät yhdistyksen toiminnan toteuttamista. (Tomperi 2017, 144.) Sijoitus- ja rahoitustoimintaan kuuluvat esimerkiksi yhdistyksen tuottoina kertyvät osinko-, vuokra- ja korkotuotot sekä myyntivoitot ja kuluina vähennettävät maksetut yhtiövastikkeet, toimintaa varten otettujen lainojen korot, myyntitappiot, sijoitusomaisuudesta maksetut verot sekä sijoitusomaisuuden poistot (Kallio ym. 2016, 73).

Tuloslaskelmakaavassa ennen tilikauden ylijäämän (alijäämän) esittämistä ilmoitetaan yhdistyksen saamat yleisavustukset (Tomperi 2017, 145). Yleisavustuksia ovat avustukset, jotka ovat tietyn projektin tai erityiskohteen sijaan saatu yleisesti yhdistyksen toiminnan toteuttamista varten (Kallio ym. 2016, 85). Yleisavustuksia eivät ole erityisavustukset eli avustukset, jotka yhdistys saa tiettyä hanketta varten. Erityisavustukset merkitään varsinaisen toiminnan tuottoihin. (Tomperi 2017, 146.)

3.3 Tase

Tase kuvaa yrityksen tai yhdistyksen taloudellista asemaa tilinpäätöspäivänä. Se muodostuu tilinpäätöspäivän varoista, veloista ja omasta pääomasta. Tase esitetään yhtälön muodossa, jolloin taseen vastaavaa-puoli koostuu organisaation varoista ja vastattavaa-puoli veloista ja omasta pääomasta. Yritykset käyttävät tasetta apunaan päätöksenteossa, sillä sen yksityiskohtainen jaottelu antaa tarkan kuvan yrityksen investoinneista ja varallisuusrakenteesta sekä toiminnan sitomista pääomista ja rahoitusrakenteesta. (Seppänen 2011, 44–45.) Myös yhdistykset voivat hyödyntää tasetta päätöksenteossaan, ja tämän lisäksi rahoittajat ja muut sidosryhmät saavat taseesta yksityiskohtaista tietoa yhdistyksen varoista ja rahoituksesta.

Aatteellisen yhdistyksen tase laaditaan kirjanpitoasetuksen (1339/1997) ohjeistaman tasekaavan mukaan. Sama tasekaava on tarkoitettu sovellettavaksi kaikille kirjanpitovelvollisille, joten erillistä yhdistyksille tarkoitettua tasekaavaa ei ole (Kallio ym. 2016, 86). Kirjanpitoasetuksen (1339/1997) mukainen tasekaava ei kuitenkaan ole suoraan sovellettavissa yhdistysten käyttöön, sillä yhdistysten toiminnan luonne poikkeaa muiden kirjanpitovelvollisten toiminnan luonteesta (Hämäläinen & Lempinen 2018, 106). Yksi huomattava ero esimerkiksi yritysten tilinpäätöksen taseeseen verrattuna on se, että aatteellisen yhteisön on ilmoitettava taseessaan erikseen pääoma, jonka käyttöä on rajoitettu erityismääräyksin eli niin kutsuttu sidottu rahasto (Kirjanpitoasetus 1339/1997). Kirjanpitolautakunta on antanut sidotuista rahastoista seuraavan lausunnon (1884/2012), joka säätiöiden lisäksi koskee myös yhdistyksiä.

Rekisteröidyillä säätiöillä, samoin kuin aatteellisilla yhdistyksilläkin, on toisinaan hallinnoitavina rahastoja, joiden pääoman tai tämän tuoton käyttö on erityismääräyksiin rajoitettu. Tällaiset määrätarkoituksiin sidotut rahastot jaetaan yleensä - kuten aiemmassa lausunnossa KILA 1334/1995 on tehty - kahteen ryhmään: a) omakatteisiin rahastoihin eli ns. epäitsenäisiin säätiöihin ja b) muihin käyttötarkoitukseen sidottuihin rahastoihin. Omakatteisille rahastoille ominainen piirre on, että niiden varoja on hoidettava erillään säätiön muista varoista: se on henkilön, yhteisön tai yrityksen rekisteröidylle säätiölle hoidettavaksi luovuttama omaisuuserä, josta säätiö käyttää omaisuuserän tuottoa taikka pääomaa omaisuuden luovuttajan määrittelemään tarkoitukseen. Jälkimmäisessä rahastotyyppissä varojen käyttötarkoitus on myös tavalla tai toisella rajattu ja tämä rajaus perustuu säätiön ulkopuolisen toimijan tahdonilmaisuuksiin, lahjoitukseen tai testamenttiin. (Lausunto KILA 1884/2012.)

Taseen vastaavaa-puoli jaetaan kirjanpitoasetuksen (1339/1997) ohjeistuksen mukaisesti pysyviin ja vaihtuviin vastaaviin. Pysyvät vastaavat eli pitkäaikaiset varat tuottavat organisaatiolle tuloa usealta tilikaudelta, kun taas vaihtuvien vastaavien eli lyhytaikaisten varojen tuotot ulottuvat korkeintaan 12 kuukauden eli yhden tilikauden ajalle. Pysyvät vastaavat esitetään taseessa alaryhminä, joita ovat aineettomat hyödykkeet, aineelliset hyödykkeet ja sijoitukset. Vaihtuvien vastaavien alaryhmiä ovat vaihto-omaisuus, saamiset, rahoitusarvopaperit sekä rahat ja pankkisaamiset. (Leppiniemi & Kykkänen 2015, 123, 128; Seppänen 2011, 45.)

Taseen pysyviin vastaaviin luetaan esimerkiksi hankitut koneet ja kalusto, rakennukset ja rakennelmat sekä kehittämismenot. Yritykset hyödyntävät pysyviä vastaavia tulon hankkimisessaan usean tilikauden ajan eli pysyvät vastaavat ovat yrityksille pääsääntöisesti investointeja. (Seppänen 2011, 45.) Aatteelliset yhdistykset taas hankkivat pysyvien vastaavien aineellisia ja aineettomia hyödykkeitä pääasiassa vain, mikäli aatteellisen toiminnan toteuttaminen sitä vaatii. Sijoituksia yhdistyksillä voi olla taseessaan esimerkiksi omaisuutena, jonka yhdistys on saanut lahjoituksena tai testamentilla. (Vinnikainen & Perälä 2019, 96, 103.) Vaihtuviin vastaaviin luettavaa vaihto-omaisuutta, kuten aineita ja tarvikkeita tai valmiita tuotteita, aatteellisilla yhdistyksillä ei yleensä ole merkittävästi. Sen sijaan saamiset, rahoitusarvopaperit sekä rahat ja pankkisaamiset ovat yleisiä vaihtuvien vastaavien varoja myös yhdistystoiminnassa. (Vinnikainen & Perälä 2019, 113–117.)

Vastattavaa-puoli jaetaan taseessa omaan ja vieraaseen pääomaan sekä tilinpäätössiirtojen kertymään ja pakollisiin varauksiin (Kirjanpitoasetus 1339/1997). Yritysten taseessa oma pääoma jaetaan alaryhmiin, joita ovat osake-, osuus- tai muu vastaava pääoma, ylikurssirahasto, arvonkorotusrahasto, muut rahastot, edellisten tilikausien voitto (tappio) ja tilikauden voitto (tappio) (Leppiniemi & Kykkänen 2015, 133). Yhdistysten taseessa osa näistä alaryhmistä ei ole edes mahdollisia ja ne koskevat vain osakeyhtiöitä. Oma pääoma koostuu yhdistyksillä yleensä vain mahdollisista oman pääoman rahastoista sekä edellisten tilikausien ja kuluneen tilikauden voitosta (tappiosta), jota nimitetään yhdistysten taseessa tilikauden ylijäämäksi (alijäämäksi) (Tomperi 2017, 149). Vieras pääoma voidaan jakaa lyhytaikaiseen vieraaseen pääomaan eli pääomaan, joka maksetaan takaisin seuraavan 12 kuukauden aikana sekä pitkäaikaiseen vieraaseen pääomaan, jonka takaisinmaksuaika on enemmän kuin yksi vuosi. (Leppiniemi & Kykkänen 2015, 139.) Monet vieraan pääoman tasekaavan (Kirjanpitoasetus 1339/1997) mukaisista eristä, kuten pääomalainat, ovat harvinaisia yhdistyksillä. Yleisempiä vieraan pääoman eriä yhdistysten taseessa ovat esimerkiksi lainat rahoituslaitoksilta ja ostovelat. (Vinnikainen & Perälä 2019, 123.)

3.4 Liitetiedot

Tuloslaskelman ja taseen lisäksi lakisääteinen osa yhdistyksen tilinpäätöstä on liitetiedot taseesta, tuloslaskelmasta ja mahdollisesta rahoituslaskelmasta (Kirjanpitolaki 1336/1997). Liitetiedot täydentävät tuloslaskelmaa ja tasetta, ja niiden avulla varmistetaan, että tilinpäätös antaa oikean ja riittävän kuvan organisaation toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta (Leppiniemi & Kykkänen 2015, 166). Lähtökohtaisesti aatteellinen yhdistys esittää liitetiedot tilinpäätöksessään kirjanpitoasetuksen (1339/1997) mukaan. Mikäli pien- ja mikroyrityksen kriteerit täyttyvät, yhdistys voi esittää liitetiedot tilinpäätöksessään pien- ja mikroyritysten tilinpäätöstä koskevan asetuksen (1753/2015) mukaan.

Seppäsen (2011, 58) mukaan organisaation tilinpäätöksen liitetiedot sisältävät tietoa tilinpäätöksen standardeista, laatimisperiaatteista, ennusteista ja oletuk-

sista. Tämän lisäksi niistä nähdään tarkempaa tietoa tuotto- ja kuluerien sisällystä sekä eristä ja tekijöistä, joiden vaikutusta ei tilinpäätösluvuissa ole otettu huomioon. Tällaisia erinä tai tekijöitä voivat olla esimerkiksi vastuut ja velat, jotka eivät näy taseessa, kuten mahdolliset leasing-sopimukset tai käynnissä olevat oikeudenkäynnit. (Seppänen 2011, 58.)

Kirjanpitoasetus määrittää tilinpäätöksen liitetiedoiksi useita tuloslaskelmaa, tasetta, rahoituslaskelmaa, henkilöstöä ja vastuuta täydentäviä tekijöitä (1339/1997). Kaikki näistä liitetiedoista eivät ole merkityksellisiä yhdistyksen tilinpäätöksen liitetietoja laadittaessa eikä niitä siinä tapauksessa tarvitse liitetiedoissa esittää. Liitetietovaatimukseen vaikuttaa olennaisesti myös yhdistyksen kokoluokka. (Vinnikainen & Perälä 2019, 127–128.)

Keskeisiä liitetietoja yhdistyksille ovat tilinpäätöksen esittämistapaa, laatimisperiaatteita, tuloslaskelmaa sekä taseen vastaavia ja vastattavia koskevat liitetiedot. Tilinpäätöksen esittämistapaa koskevia liitetietoja esitetään tilinpäätöksessä, mikäli tilinpäätös esitetään eri tavalla kuin aiempina vuosina tai tuloslaskelman tai taseen erinä on yhdistetty. Laatimisperiaatteista, kuten arvostus- ja jaksotusperiaatteista, yhdistyksen on suositeltavaa antaa lakisääteistä laajemmat tiedot esimerkiksi sidosryhmien tarpeita ajatellen. Tuloslaskelmaa koskevia liitetietoja esitetään erityisesti silloin, jos tuloslaskelmaa ei ole laadittu toiminnanaloista jaottelua noudattaen. Tasetta koskeviin liitetietoihin lisätään esimerkiksi yksityiskohtaiset tiedot koneiden ja laitteiden poistamattomasta osuudesta sekä mahdollisista sidotuista rahastoista. (Vinnikainen & Perälä 2019, 129–154.)

3.5 Toimintakertomus

Toimintakertomuksen tehtävänä on muodostaa yhdessä tuloslaskelman ja taseen kanssa yhtenäinen kokonaisuus, joka antaa yhteisön toiminnasta ja tuloksesta kirjanpitolain määräyksen mukaisen oikean ja riittävän kuvan. Toimintakertomuksessa kuvataan, kuinka yhdistyksen säännöissä kerrottua aatteellista tarkoitusta on käytännössä toteutettu, arvioidaan toiminnan kehitystä tulevaisuudessa sekä täydennetään tuloslaskelman, taseen ja liitetietojen antamaa tietoa. (Vinnikainen & Perälä 2019, 238.)

Kirjanpitolain (1336/1997) mukaan kirjanpitovelvollisen on liitettävä tilinpäätökseen toimintakertomus, mikäli kyseessä on julkinen osakeyhtiö, yleisen edun kannalta merkittävä yhteisö tai osuuskunta tai osakeyhtiö, joka ei ole mikro- tai pienyritys. Yhdistykselle toimintakertomuksen laatiminen ei siis yhdistys- tai kirjanpitolain mukaan ole pakollista, mutta usein yhdistyksen sääntöihin on lisätty merkintä toimintakertomuksen laatimisesta (Vinnikainen & Perälä 2019, 239–240). Kuten Hämäläinen ja Lempinenkin (2018, 89) toteavat, toimintakertomus on tilinpäätöksestä itsenäinen asiakirja. Toimintakertomus toimii myös yhdistyksen sidosryhmille, kuten rahoittajille ja jäsenille, tärkeänä asiakirjana antamaan kattavan kuvan sääntöjen mukaisen toiminnan toteutumisesta tilikauden aikana. Mikäli toimintakertomus laaditaan, se tulisi laatia vastaamaan yhdistyksen sääntöjen mukaisia tietoja ja olla yhteneväinen tilinpäätöksessä annettujen tietojen kanssa. (Hämäläinen & Lempinen 2018, 92–93.) Sääntöjen mukainen toimintakertomus, joka ei täysin vastaa kirjanpitolain mukaisia sisältövaatimuksia, voidaan nimetä vuosikertomukseksi toimintakertomuksen sijaan (Vinnikainen & Perälä 2019, 240).

Kirjanpitolain (1336/1997) mukaista ohjeistusta toimintakertomuksen sisällöstä käytetään pohjana myös yhdistyksen toimintakertomusta laadittaessa. Kirjanpitolain mukaan toimintakertomuksen tulisi sisältää esimerkiksi tiedot organisaation toiminnan kehittymisestä, tuloksellisuudesta, taloudellisesta tilasta ja riskeistä (1336/1997). Hämäläinen ja Lempinen (2018, 94–98) ohjeistavat yhdistyksiä laatimaan toimintakertomuksen seuraavan esimerkin mukaisesti mahdollista toiminnanaloista jaottelua noudattaen.

- sääntöjen mukainen toiminnan tarkoitus ja tarkoituksen toteuttamisen muodot
 - olennaiset tapahtumat tilikaudella
 - toiminnan tulevaisuudennäkymät ja riskit
 - asetettujen toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen menneellä tilikaudella
 - taloudelliset tavoitteet ja toteuma sekä mahdolliset tunnusluvut
 - tiedot henkilöstöstä ja vapaaehtoistyöntekijöistä
- (Hämäläinen & Lempinen 2018, 94–98, 137–140.)

4 TILINPÄÄTÖKSEN ANALYSOINTI

4.1 Tilinpäätöksen tulkinta

Työkaluja tilinpäätöksen analysointiin ja tulkintaan on useita. Yksi yleinen tapa on hyödyntää tunnuslukuja. Lisäksi organisaation toiminnasta saa yleiskuvan käymällä tilinpäätöstä läpi laskelma kerrallaan. Pelkkä tunnuslukujen laskeminen tai tilinpäätöksen kokonaisuuden ymmärtäminen ei kuitenkaan yleensä riitä, vaan ne toimivat ainoastaan työkaluina varsinaisen tavoitteen saavuttamiseen. Tilinpäätöksen analysoinnilla pyritään tekemään johtopäätöksiä ja ottamaan kantaa organisaation sen hetkiseen taloudelliseen tilanteeseen ja toiminnan edellytyksiin tulevaisuudessa. (Salmi 2012, 120-123.) Seppäsen (2011, 36) mielestä tilinpäätöksen tulkinnan kannalta on tärkeää, että analyytikot ymmärtää

(i) mitä eri tilinpäätöslaskelmat pyrkivät mittaamaan, (ii) mikä on niiden perusrakenne, (iii) mitkä ovat niiden keskeiset suorituksen ja aseman mittausperiaatteet sekä (iv) miten ja mitä eri laskelmista pitäisi erityisesti tarkastella ja kuinka niitä pitäisi tulkita, kun yrityksen taloudellista suoritusta ja asemaa analysoidaan yleisellä tasolla (Seppänen 2011, 36).

Nämä yrityksille suunnatut ohjeet toimivat myös yhdistyksen tilinpäätöstä analysoitaessa. Tehtäessä johtopäätöksiä ja tulkintoja yhdistyksen tilinpäätöksestä on kuitenkin otettava huomioon, että yritys käyttää varojaan tulonhankkimistarkoituksessa ja pyrkii näin saavuttamaan voittoa. Yhdistys sen sijaan pyrkii varoillaan toteuttamaan sääntöjensä määräämää aatteellista tarkoitusta. Yhdistyksen tuloksellisuuden mittarina ei siis voida pitää tilikauden tulosta, vaan sitä, kuinka tehokkaasti ja hyvin se on pystynyt varoillaan toteuttamaan aatteellista tarkoitustaan tilikauden aikana. (Tomperi 2017, 139.)

Tilinpäätöksistä tehtyihin johtopäätöksiin ei ole olemassa yksiselitteisiä vastauksia, vaikka laskelmista poimitut luvut ja lasketut tunnusluvut olisivatkin eri analyytikoiden samankaltaisia. Johtopäätöksiin vaikuttaa aina myös analyytikoiden tarpeet, tarkoitus ja lähtökohdat. Eri tekijöiden arvostaminen johtaa siihen, että huomio kiinnittyy erityisesti esimerkiksi taserakenteen terveyteen, maksuvalmiuteen tai toiminnan tulokseen ja tarpeeseen lähteä kehittämään näistä yhtä. Analysointi

eri aikajaksoilla, kuten usean vuoden tai yhden tilikauden aikana, luo analysoinnin tarkoituksiksi tehdä johtopäätöksiä joko pidemmälle tai lyhyemmälle tulevaisuuteen. Analysoinnin lähtökohtana voivat myös olla tietyt arvot, kuten eettisyys tai paikallisuus, jolloin johtopäätökset liittyvät siihen, miten nämä arvot ovat tilikauden aikana toteutuneet. (Salmi 2012, 123.)

4.2 Tuloslaskelman ja taseen tulkinta

Tilinpäätöslaskelmien eli tuloslaskelman ja taseen analysoinnissa huomio kannattaa kiinnittää laskelmien keskeisiin eriin sekä eriin, jotka ovat muita suurempia tai organisaation toiminnalle merkityksellisiä. Muutokset näissä erissä vaikuttavat organisaation taloudelliseen tilaan sillä hetkellä ja edellytyksiin tulevaisuudessa. (Seppänen 2011, 101.) Tuloslaskelmaa ja tasetta tulee lukea rinnakkain tilinpäätöksen mukaisten liitetietojen ja mahdollisen toimintakertomuksen kanssa, sillä näiden asiakirjojen on tarkoitus antaa lisätietoa tuloslaskelman ja taseen eristä (Salmi 2012, 126).

Tuloslaskelman keskeisiä eriä yrityksille ovat liikevaihto, liikevoitto ja tilikauden voitto (Seppänen 2011, 42–43). Yhdistysten tuloslaskelmakaavassa näitä eriä parhaiten vastaavat varsinaisen toiminnan tuotot, tuotto-/kulujäämä varainhankinnan jälkeen sekä tilikauden ylijäämä (alijäämä) (Leppiniemi & Kykkänen 2015, 158–160). Liikevaihto kuvaa yrityksen tilikauden aikaista myyntiä, jota ilman yritys ei voi jatkaa toimintaansa. Liikevaihdon kasvu viittaa liiketoiminnan positiiviseen kehitykseen ja lasku puolestaan voi tarkoittaa, että tilikausi ei ole myynnin puolesta onnistunut odotetulla tavalla. Mikäli liikevaihto vaihtelee merkittävästi tilikausien välillä, tämä voi olla merkki siitä, että yritys on erityisen altis suhdannevaihteluille. Sekä liikevoitto (tappio) että tilikauden voitto (tappio) kertovat yrityksen kyvystä toimia kannattavasti eli tehden voittoa. Erien erona on, että liikevoitto (tappio) kertoo yrityksen kannattavuuden liiketoiminnan kulujen vähentämisen jälkeen ja tilikauden voitto (tappio) kertoo yrityksen kannattavuudesta sekä liiketoiminnan että rahoitustoiminnan kulujen vähentämisen jälkeen. Usean tilikauden ajan jatkunut tappiollisuus merkitsee yleensä sitä, että organisaatio tarvitsee toimintansa ylläpitämiseksi pääomarahoitusta. (Seppänen 2011, 101–104.)

Tasetta analysoimalla tavoite on selvittää, millä resursseilla organisaatio on tuottoja ansainnut ja millaisella pääomalla tämä on rahoitettu. Johtopäätöksiä voidaan tehdä myös siitä, miten organisaatio odottaa jatkossa tuottoja ansaitsevana. (Salmi 2012, 130.) Taseen keskeisiä eriä ovat pitkäaikaiset varat, myyntisaamiset, rahavarat, vaihto-omaisuus sekä oma ja vieras pääoma. Pitkäaikaisen varojen määrä kertoo organisaation tekemistä käyttöomaisuusinvestoinneista. Käyttöomaisuus tarkoittaa organisaation pysyvään tai pitkäaikaiseen käyttöön tarkoitettua omaisuutta. Johdon päätösten seurauksena muuttuvilla käyttöomaisuusinvestoinneilla yritykset pyrkivät esimerkiksi tehostamaan toimintaansa tai varautumaan kasvuun. Mikäli uusia investointeja ei tilikauden aikana ole tehty, kuluva käyttöomaisuus vähenee vuosittain tehtyjen poistojen vuoksi. (Salmi 2012, 130; Seppänen 2011, 106.) Yhdistyksen taseen käyttöomaisuutta voidaan tulkita vastaavasti kuin yritystoiminnassa muistaen, että yhdistys tekee investointeja, mikäli toiminnan tarkoituksen toteuttaminen sitä vaatii (Vinnikainen & Perälä 2019, 96).

Lyhytaikaisia varoja tulkitsemalla selvitetään, kuinka paljon organisaation varoja sitoutuu lyhytaikaisiin investointeihin, kuten myyntisaamisiin, rahavaroihin ja vaihto-omaisuuteen (Seppänen 2011, 106). Vaihto-omaisuutta yhdistyksillä ei yleensä juurikaan ole, sillä yhdistysten toimintaan sisältyy harvoin esimerkiksi myytäväksi tarkoitettuja tuotteita tai raaka-aineita. Yhdistyksillä vaihto-omaisuus voi sisältää esimerkiksi varainhankinnassa myytäväksi tarkoitettuja hyödykkeitä. (Vinnikainen & Perälä 2019, 113.) Vaihto-omaisuuden kasvu voi kertoa esimerkiksi siitä, että yhdistys varautuu tulevaa varainhankintaa varten tai hankittuja hyödykkeitä ei ole saatu myytyä. Muutokset myyntisaamisten määrässä voivat olla yhteydessä muuttuneisiin maksuehtokäytäntöihin tai ennakoida pahimmillaan likviditeetti eli maksuvalmius ongelmista. Mikäli myyntisaamisten määrä kasvaa huomattavasti, voi tämä johtua asiakkaiden pidennetyistä maksuehdoista tai heikentyneistä perintätoimista. Huomattavasti heikentyneet myyntisaamiset taas voivat kertoa tiukentuneista maksuehtokäytännöistä tai jopa myynnin heikkenemisestä. (Seppänen 2011, 107.) Mahdollisen vaihto-omaisuuden ja myyntisaamisten nopea kierto kassavirraksi on tärkeää myös yhdistyksille, jotta yhdistyksellä on riittävästi rahavaroja toimintansa turvaamiseksi

(Salmi 2012, 130). Rahavaroja tarvitaan toiminnan turvaamiseen, jotta erääntyvät maksut saadaan maksettua ajallaan ja mahdollisiin yllättäviin kulueriin voidaan reagoida nopeasti. Näiden varojen huomattava kasvu voi selittyä esimerkiksi tulevilla investoinneilla tai nostetulla velkarahoituksella. Rahavarojen lasku taas on yleensä merkki käteis- ja pankkivarojen vähentymisestä, mikä voi johtaa taloudellisiin ongelmiin. (Seppänen 2011, 107.)

Vertaamalla omaa ja vierasta pääomaa nähdään, kuinka velkapainotteinen organisaation rahoitusrakenne on (Salmi 2012, 131). Korkea oma pääoma antaa organisaatiolle taloudellista joustavuutta, sillä omaa pääomaa ei tarvitse maksaa takaisin eikä siitä peritä korkokuluja (Seppänen 2011, 108). Oman pääoman kokonaismäärä antaa kuitenkin vain viitteitä yhdistyksen taloudellisesta asemasta eikä ole yksiselitteinen mittari yhdistyksen taloudellisen tilanteen pysyvyydestä, hyvyydestä, huonoudesta tai rahoituksen riittävydestä. Vaikka oma pääoma olisi negatiivinen, yhdistyksen toiminta voi silti jatkua, jos rahaa on käytettävissä muista lähteistä. (Lydman 2012.) Vieraasta pääomasta erääntyvät pääsääntöisesti itse velan lisäksi maksettavaksi korkokulut. Poikkeuksena tästä ovat esimerkiksi ostovelat, jotka ovat organisaatiolle ajoissa maksettuina korotonta velkaa, ja vähentävät tarvetta korolliselle velalle tai omalle pääomalle. Huomattavasti kasvaneet ostovelat voivat viitata pidentyneisiin maksuehtoihin tai maksuvaikeuksiin. Koska vieras pääoma on maksettava takaisin sopimuksen mukaisesti, se on joustamatonta rahoitusta. (Salmi 2012, 185, 216.) Seppäsen (2011, 52) mukaan organisaation rahoitusrakenteen velkapainotteisuuden vaikuttaa esimerkiksi toimiala.

4.3 Tunnusluvut

Tunnuslukuja käytetään apuna tilinpäätöksiä analysoinnissa, kun halutaan syvempää tietoa organisaation taloudellisesta suorituksesta ja asemasta. Niiden avulla saadaan selville tietoa, joka ei pelkästään rahamääräisistä tilinpäätöksistä käy ilmi. (Seppänen 2011, 63.) Tunnuslukuja laskemalla pystytään myös selvittämään organisaation kehitystä tilikausien välillä ja vertailemaan eri organisaatioita keskenään (Leppiniemi & Kykkänen 2015, 171). Tunnuslukujen perus-

teella tehdyt johtopäätökset ovat tyypillisesti samankaltaisia kuin tilinpäätöslukujen tulkinnalla tehdyt johtopäätökset, mutta tunnuslukujen vahvuus on niiden vertailtavuus eri organisaatioiden välillä. Yritystoiminnassa tunnuslukuanalyysillä tavoitellaan tietoa siitä, miten yritys on onnistunut toteuttamaan strategiansa ja mitkä ovat mahdollisesti yrityksen taloudelliset vahvuudet ja heikkoudet. (Seppänen 2011, 63–64, 111.) Yhdistysten luonne ja laajuus poikkeavat yleensä yrityksistä siinä määrin, että monet tunnusluvuista eivät sovellu yhdistysten taloudellisen aseman tai suorituksen arviointiin. Tärkeää tunnuslukujen käytössä on aluksi valita laskettavaksi ja analysoitavaksi keskeiset ja tarkoituksenmukaiset tunnusluvut, jotta vältetään liialliselta ja tarpeettomalta tiedolta (Seppänen 2011, 67).

Tunnusluvut ovat arvoja, jotka saadaan pääasiassa laskettua jakamalla tietty tilinpäätöserä toisella tilinpäätöserällä (Seppänen 2011, 64). Tyypillisimmin ne jaotellaan organisaation kannattavuutta ja rahoitusta kuvaaviin tunnuslukuihin. Rahoitusta voidaan kuvata sekä vakavaraisuuden että maksuvalmiuden eli likviditeetin näkökulmasta. (Leppiniemi & Kykkänen 2015, 171.) Eri tunnusluville on määritelty ohje- ja tavoitearvoja, mutta tunnuslukujen keskimääräiset arvot vaihtelevat organisaation toimialan mukaan. Tästä syystä tunnuslukuja kannattaa verrata esimerkiksi organisaation aiempien tilinkausien perusteella laskettuihin tunnuslukuihin tai saman toimialan keskiarvoihin. (Seppänen 2011, 65-66.) Yhdistyksille ei ole määritelty omia tunnuslukujen ohjearvoja. Toisin kuin yhdistyksillä, yrityksillä on tavoitteena kasvaa, joten tunnuslukujen ohjearvot ovat yhdistyksille suuntaa antavia.

4.3.1 Kannattavuus

Kannattavuuden tunnusluvut kertovat organisaation toiminnan kannattavuudesta ja tehokkuudesta. Tunnuslukuja kannattavuuden mittaamiseen on olemassa useita erilaisia. Yrityksillä yleisiä kannattavuuden tunnuslukuja ovat esimerkiksi liikevoittoprosentti ja oman pääoman tuottoprosentti. (Leppiniemi & Kykkänen 2015, 172.) Yhdistyksille näiden tunnuslukujen soveltaminen on vaikeaa ja harvoin tarpeellista, sillä toiminnalla ei tavoitella liikevoittoa tai pääoman

tuottoa. Tilikauden voiton (tappion) sijaan tuloslaskelmassakin käytetään nimitystä tilikauden ylijäämä tai alijäämä, mikä vastaa paremmin arvon tarkoitusta eli näyttää sen, onko yhdistys pystynyt tilikauden aikana kattamaan toimintansa tarkoituksen toteuttamiseen tarvittavat kulut. (Leppiniemi & Kykkänen 2015, 160.)

Yhdistysten kannattavuutta arvioitaessa kannattaa ensimmäisenä käydä läpi tuloslaskelmaa tutkimalla, mistä yhdistys saa tuottoja ja mitkä ovat sen suurimpia kulueriä. Yhdistysten tuloslaskelmakaava on laadittu siten, että jokaisen päätöksen (varsinainen toiminta, varainhankinta, sijoitus- ja rahoitustoiminta) jälkeen seurataan tuotto- ja kulujäämää. Mikäli varsinaisen toiminnan kuluja ei pystytä kattamaan varsinaisen toiminnan tuotoilla eli ensimmäinen tuotto- ja kulujäämä on alijäämäinen, tulisi alijäämä pystyä kattamaan varainhankinnan sekä sijoitus- ja rahoitustoiminnan tuottojäämällä. Lopullisen kannattavuuden kertoo tilikauden ylijäämä (alijäämä), jossa on otettu huomioon myös poikkeukselliset erät sekä yleisavustukset. (Hämäläinen & Lempinen 2018, 161-162.) Ihanteellisessa tilanteessa yhdistyksen tilikausi on nolla tai hieman ylijäämäinen. Useiden tilikausien ajan kestänyt alijäämäisyys rasittaa yhdistyksen taseen omaa pääomaa.

4.3.2 Vakavaraisuus

Vakavaraisuus tarkoittaa organisaation pääomarakenteen terveyttä. Mikäli vieras pääoma hallitsee organisaation rahoitusrakennetta, organisaation vakavaraisuus on heikentynyt ja rahoitusriski kasvanut. (Leppiniemi & Kykkänen 2015, 175.) Vakavaraisuuden voidaan myös ajatella tarkoittavan organisaation kykyä selviytyä veloistaan pitkällä aikavälillä eli yli 12 kuukauden ajanjaksolla, mikäli sen kannattavuus ja rahavarat heikkenisivät. Keskeisiin vakavaraisuuden tunnuslukuihin kuuluvat esimerkiksi omavaraisuusaste (%), velkaantumisaste (%) ja gearing-(%). (Seppänen 2011, 83-84.) Keskeisistä taloudellisista tunnusluvuista yhdistyksen vakavaraisuutta voidaan parhaiten arvioida omavaraisuusasteella (%), joka kuvaa oman pääoman suhdetta koko pääomaan eli taseen loppusummaan (Hämäläinen & Lempinen 2018, 163). Vakavaraisuuden lisäksi

omavaraisuusasteella voidaan arvioida yrityksen tappion sietokykyä sekä mahdollisuuksia selviytyä velvoitteistaan pitkällä aikavälillä (Alma Talent Oy, tietopalvelut. n.d. a.).

Omavaraisuusaste (%) voidaan laskea kaavalla

$$\text{omavaraisuusaste (\%)} = \frac{100 \times \text{oma pääoma}}{(\text{taseen loppusumma} - \text{saadut ennakkomaksut})}$$

(Alma Talent Oy, tietopalvelut. n.d. a., muokattu).

Mitä suurempi laskentakaavan mukaan laskettu omavaraisuusaste (%) on, sitä vakaammalla pohjalla organisaation omavaraisuus on. Suuntaa antavina ohjelukuina voidaan pitää yrityksille annettuja ohjearvoja, joiden mukaan 35–50 %:n omavaraisuusaste on tasolla hyvä tai erinomainen, 25–35 %:n omavaraisuusaste tasolla tyydyttävä ja alle 25 %:n omavaraisuusaste välttävä tai heikko.

(Alma Talent Oy, tietopalvelut. n.d. a.)

Aina matala omavaraisuusaste ei tarkoita taloudellisia vaikeuksia, mikäli yrityksen kannattavuus on kohtuullisen vakaa. Riski taloudellisiin vaikeuksiin kuitenkin kasvaa matalan omavaraisuusasteen myötä. Näin ollen esimerkiksi toimintaympäristön muutokset vaikuttavat matalan omavaraisuusasteen omaavaan organisaatioon nopeammin kuin korkean omavaraisuusasteen omaaviin organisaatioihin. Omavaraisuusastetta (%) tulkittaessa on otettava huomioon, että tunnusluku lasketaan pelkästään taseen tietoja hyödyntämällä, ja tase kuvaa vain yhden päivän taloudellista tilannetta. Mikäli tilinpäätös sattuu ajankohtaan, jossa tase on normaalista poikkeava, voi omavaraisuusaste (%) jäädä normaalia heikommalle tasolle. (Alma Talent Oy, tietopalvelut. n.d. a.)

4.3.3 Maksuvalmius

Tasetta arvioimalla voidaan selvittää yhdistyksen varojen likvideetti eli maksuvalmius. Tämä tarkoittaa yhdistyksen kykyä selviytyä lyhytaikaisista veloistaan. Merkittävästi lisääntyneet lyhytaikaiset velat tai toiminnan supistumisesta huolimatta ennallaan pysyvät lyhytaikaiset velat ovat merkki siitä, että velkojen tarkasteluun tulisi kiinnittää erityistä huomiota. (Hämäläinen & Lempinen 2018, 109, 162.) Mikäli yhdistyksen maksuvalmius on heikko, se ei välttämättä pysty selviytymään toimintansa juoksevista kuluista, kuten henkilöstön palkoista (Alma Talent Oy, tietopalvelut. n.d. c.).

Maksuvalmiuden useista eri tunnusluvuista yleisimpiä ovat Current ratio, Quick ratio ja Cash ratio (Seppänen 2011, 87). Yhdistyksen maksuvalmiutta voidaan parhaiten arvioida Quick ratiolla eli happotestillä, joka kuvaa yhdistyksen kykyä selviytyä lyhytaikaisista veloista rahoitusomaisuudellaan (Hämäläinen & Lempinen 2018, 162). Rahoitusomaisuutta ovat omaisuuserät, jotka voidaan yllättävässä tilanteessa nopeasti muuttaa rahaksi. Quick ratio mittaa näin ollen organisaation kassavalmiutta ja rahoituspuskurien tilaa. (Alma Talent Oy, tietopalvelut. n.d. b.)

Quick Ratio voidaan laskea kaavalla

$$\text{Quick ratio} = \frac{\text{lyhytaikaiset saamiset} + \text{rahat ja pankkisaamiset} + \text{rahoitusarvopaperit}}{(\text{lyhytaikainen vieras pääoma} - \text{lyhytaikaiset saadut ennakkomaksut})}$$

(Alma Talent Oy, tietopalvelut. n.d. b.).

Quick ration suositusarvo 1 tarkoittaa, että rahoitusomaisuus kattaa lyhytaikaiset velat täysin. Alma Talent tietopalveluiden (n.d. b.) suuntaa antavien ohjeiden mukaan Quick ration arvoa 1 tai enemmän voidaan pitää hyvänä tai erinomaisena tuloksena, arvoa 0,5–1 tyydyttävänä tuloksena ja arvoa alle 0,5 välttävänä tai heikkona tuloksena. Korkean omavaraisuusasteen omaava organisaatio saattaa tulla hyvin toimeen vähäiselläkin rahoituspuskurilla, sillä se voi yl-

lättävässä tilanteessa korjata tilanteen velalla joutumatta taloudellisiin vaikeuksiin. Quick ratioa tulkittaessa on otettava huomioon, että tunnusluku kuvaa organisaation maksuvalmiutta vain sinä hetkenä, kun tase on laadittu. Näin ollen yhdistyksen maksuvalmius voi vaihdella tilikauden aikana suuresti, riippuen yhdistyksen toiminnan luonteesta ja laajuudesta. (Alma Talent Oy, tietopalvelut. n.d. b.)

5 TOIMEKSIANTAJAN TILINPÄÄTÖKSIEN ANALYYSI

5.1 Analyysin toteuttaminen ja taustaa

Tampereen elokuvajuhlat – Tampere Film Festival ry:n tuotto- ja kulurakenteen kehitystä analysoidaan tutkimalla yhdistyksen tilinpäätöksiä vuosilta 2014–2018. Analyysin aikajaksoksi valittiin viisi vuotta, sillä 3–5 vuoden aikajaksolla analyysissä näkyvät vallinnut trendi, vuosittaiset muutokset sekä taloudellisen tason ylläpidettävyys. Valitsemalla analyysiin pidempi aikajakso, kuten 7–10 vuotta, analyysissä olisi näkynyt myös suhdannevaihteluiden vaikutus yhdistyksen tuotto- ja kulurakenteeseen. (Seppänen 2011, 97.) Tätä ei kuitenkaan koettu tarpeelliseksi, sillä työn tavoitteen saavuttamisen kannalta suhdannevaihteluiden mahdollinen vaikutus Tampereen elokuvajuhlat – Tampere Film Festival ry:n tuotto- ja kulurakenteeseen ei ole merkittävä.

Pelkästään lukujen perusteella on vaikea arvioida, mistä mahdolliset muutokset tilinpäätös vuosien välillä johtuvat. Tästä syystä muutoksiin haetaan syitä Tampereen elokuvajuhlat – Tampere Film Festival ry:n toiminta- ja vuosikertomuksista. Vaikka kirjanpitolain mukaisen toimintakertomuksen tekeminen ei ole yhdistyksille pakollista, Tampereen elokuvajuhlat – Tampere Film Festival ry on tehnyt vuosittain toiminta- tai vuosikertomuksen esimerkiksi rahoittajia varten. Tilinpäätöstietojen ja toimintakertomusten havaintojen perusteella haastateltiin tapahtuman festivaalijohtajaa Jukka-Pekka Laaksoa (liite 1; liite 2). Laakso vastaa myös Tampereen elokuvajuhlat – Tampere Film Festival ry:n kirjanpidosta. Hän on toiminut festivaalijohtajan tehtävässä vuodesta 2002 ja ollut mukana yhdistyksen hallituksen toiminnassa noin 20 vuoden ajan.

Yhdistyksen järjestämä tapahtuma Tampereen elokuvajuhlat järjestetään vuosittain maaliskuun alussa. Tapahtuman jälkeen aloitetaan seuraavan vuoden tapahtuman järjestelyt esimerkiksi erikoisohjelmiston suunnittelulla. Ilmoittautuminen seuraavan vuoden kilpailusarjoihin aukeaa kesän ja syksyn aikana. Toimintavuotta rytmittävät tämän lisäksi avustusten haku sekä kulttuurivaihto, jonka avulla yhdistys pyrkii edistämään suomalaisen lyhytelokuvan kansainvälisty-

mistä. (Tampereen elokuvajuhlat vuosikertomus 2018, 14, 16.) Yhdistyksen vakituiseen henkilöstöön kuuluu neljä työntekijää. Tapahtumaa ennen ja sen aikana yhdistys työllistää noin kymmenen määräaikaista työntekijää vastaamaan esimerkiksi tuotannosta, viestinnästä ja vieraista. Tämän lisäksi vuosittaisen festivaalin aikana tapahtumassa työskentelee talkootyöntekijöitä esimerkiksi lipunmyynnissä ja infotiskeilla. Tampereen elokuvajuhlat -tapahtuman aikana työskentelee yhteensä noin sata määräaikaista ja vapaaehtoistyöntekijää. (Tampereen elokuvajuhlat vuosikertomus 2018, 7.)

5.2 Tuloslaskelman kehitys

Tampereen elokuvajuhlat – Tampere Film Festival ry:n tuloslaskelma (taulukko 1) noudattelee yhdistyksille tyypillistä kaavaa. Varsinaisen toiminnan tuotoilla ei pystytä kattamaan varsinaisen toiminnan kuluja. Kulujäämä pyritään siis kattamaan varainhankinnan sekä sijoitus- ja rahoitustoiminnan tuotoilla ja yleisavustuksilla. Varainhankinnasta tai sijoitus- ja rahoitustoiminnasta Tampere Film Festival ry:lle ei kuitenkaan synny merkittäviä tuottoja, joten yleisavustuksilla saatava rahoitus on yhdistyksen toiminnalle välttämätön. Festivaalijohtaja Jukka-Pekka Laakson (2020) mukaan Tampereen elokuvajuhlat – Tampere Film Festival ry on harkinnut varainhankinnan tuottojen lisäämistä jäsenmaksuilla tai kannatusjäsenyysmaksuilla. Tätä ei kuitenkaan pidetä yhdistyksen painopisteenä, sillä yhdistys on hyvin erityyppinen kuin esimerkiksi urheiluseurat (Laakso 2020).

TAULUKKO 1. Tampereen elokuvajuhlat – Tampere Film Festival ry:n lyhennetty tuloslaskelma (liitteet 3–5)

	2014	2015	2016	2017	2018
Varsinainen toiminta					
Tuotot	228 056,97 €	268 140,57 €	285 123,15 €	242 872,90 €	267 540,41 €
Kulut	585 596,50 €	610 081,44 €	667 184,16 €	620 141,23 €	626 689,88 €
Tuotto-/kulujäämä	-357 539,53 €	-341 940,87 €	-382 061,01 €	-377 268,33 €	-359 149,47 €
Varainhankinta					
Tuotot	40,00 €	100,00 €	100,00 €	40,00 €	110,00 €
Rahoitustuotot ja -kulut					
Tuotot	1 201,27 €	2,05 €	2,36 €	570,76 €	0,13 €
Kulut	3 781,35 €	1 522,23 €	2 096,67 €	2 918,49 €	3 993,69 €
Omatoiminen tuotto-/kulujäämä	-360 079,61 €	-343 361,05 €	-384 055,32 €	-379 576,06 €	-363 033,03 €
Luottotappiot					230,00 €
Yleisavustukset	363 500,00 €	364 000,00 €	367 700,00 €	369 800,00 €	366 000,00 €
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	3 420,39 €	20 638,95 €	-16 355,32 €	-9 776,06 €	2 736,97 €

Varsinaisesta toiminnasta saadut tuotot ovat olleet korkeimmillaan vuonna 2016 (n. 290 000 €), jonka jälkeen ne ovat kääntyneet laskuun. Myös varsinaisen toiminnan kulut ovat olleet vuonna 2016 korkeimmillaan (n. 670 000 €), jonka jälkeen kulut ovat laskeneet noin 50 000 € vuodelle 2017. Laakson (2020) mukaan vuosi 2016 oli yhdistykselle poikkeusvuosi, sillä silloin käynnissä oli useita hankkeita, kuten Pohjoismainen verkostohanke. Tämä näkyi tuottojen ja kulujen keskimääräistä korkeampana määränä. Varsinaisen toiminnan tuottojen ja kulujen laskuun on vaikuttanut myös se, että vuodelle 2017 Tampereen elokuvajuhlat – Tampere Film Festival ry ei saanut Euroopan unionin mediaohjelman myöntämää festivaalitukea (n. 33 000 €), joka oli ollut tärkeä osa yhdistyksen toiminnan rahoitusta jo 15 vuoden ajan. Festivaalituen puuttuminen on vaikuttanut tilikauden tuottoihin heikentävästi, jonka vuoksi varsinaisen toiminnan kuluja on jouduttu karsimaan. (Tampereen elokuvajuhlat vuosikertomus 2017; Laakso, 2020.)

Tilikauden ylijäämä (alijäämä) on vaihdellut noin 16 000 €:n alijäämästä noin 21 000 €:n ylijäämään. Koska yhdistysten ei ole tarkoitus tehdä toiminnallaan voittoa, on tarkoituksenmukaista, että tilikauden ylijäämä (alijäämä) on lähellä

nollaa tai hieman ylijäämäinen. Vuosia 2016 ja 2017 lukuun ottamatta Tampereen elokuvajuhlat – Tampere Film Festival ry:n tilikausi on ollut ylijäämäinen. Tuloslaskelman (taulukko 1) perusteella alijäämäisyys johtuu siitä, että varsinaisen toiminnan kulujäämä on ollut vuosina 2016 ja 2017 korkeampi kuin saatujen avustusten kokonaismäärä, jolloin yleisavustuksilla ei ole pystytty kattamaan varsinaisen toiminnan kulujäämää kokonaan. Laakson (2020) mukaan vuosien 2016 ja 2017 tavallista korkeampaan kulujäämään ovat vaikuttaneet näinä vuosina toteutetut isot projektit sekä EU:n myöntämän festivaalituen päättyminen.

Yleisavustusten kokonaismäärä on kasvanut noin 2 %:lla vuodesta 2014 (n. 364 000 €) vuoteen 2017 (n. 370 000 €). Vuodesta 2017 vuoteen 2018 (n. 366 000 €) yleisavustusten kokonaismäärä on hieman laskenut (n. 4 000 €). Yleisesti ottaen yleisavustusten jatkuvuus on ollut hyvä eikä yleisavustusten kokonaismäärässä ole tapahtunut merkittäviä muutoksia suhteessa yhdistyksen toiminnan laajuuteen. Yleisavustuksia Tampereen elokuvajuhlat – Tampere Film Festival ry on saanut vuosittain Tampereen kaupungilta, Suomen elokuvasektiöltä (SES) ja Audiovisuaalisen kulttuurin edistämiskeskukselta (AVEK).

Tampereen kaupungin myöntämä toiminta-avustus Tampereen elokuvajuhlat – Tampere Film Festival ry:lle on laskenut noin 2 % (taulukko 2) vuodesta 2014 (200 500 €) vuoteen 2018 (196 000 €). Tampereen kaupunki myöntää määrärahoistaan harkinnanvaraista toiminta-avustusta raha- ja tila-avustuksena festivaaleille ja suurille yleisötapahtumille vuosittain. Avustuspäätöksissä käytetään kriteereinä esimerkiksi toiminnan laatua ja laajuutta, taloudellista tilannetta sekä sitä, että julkisen tuen osuus kaikista menoista on enintään 80 %. (Tampereen kaupunki: sivistys- ja kulttuurilautakunta 2020.) Audiovisuaalisen kulttuurin edistämiskeskuksen (AVEK) myöntämä festivaaliavustus sen sijaan on kasvanut vuodesta 2014 (13 000 €) vuoteen 2018 (20 000 €) noin 50 %:lla (taulukko 2). AVEK myöntää audiovisuaalisen kulttuurin tukea vuosittain kriteereinään esimerkiksi tapahtuman audiovisuaalista kulttuuria edistävä vaikutus ja alueellinen vaikuttavuus (Audiovisuaalisen kulttuurin edistämiskeskus n.d. a.). AVEK saa varansa pääasiassa valtion budjetin yksityisen kopioinnin hyvityksestä (Audiovisuaalisen kulttuurin edistämiskeskus n.d. b.).

TAULUKKO 2. Tampereen elokuvajuhlat – Tampere Film Festival ry:n yleisavustusten kehitys lukuina ja prosentuaalisesti vuosina 2014–2018 (liitteet 3–5)

	2014	2015	2016	2017	2018
Tampereen kaupunki	200 500,00 €	200 500,00 €	200 000,00 €	200 000,00 €	196 000,00 €
	100,00 %	100,00 %	99,75 %	99,75 %	97,76 %
Suomen elokuvasäätiö	150 000,00 €	150 000,00 €	150 000,00 €	150 000,00 €	150 000,00 €
	100,00 %	100,00 %	100,00 %	100,00 %	100,00 %
Audiovisuaalisen kulttuurin edistämiskeskus	13 000,00 €	13 500,00 €	17 700,00 €	19 800,00 €	20 000,00 €
	100,00 %	103,85 %	136,15 %	152,31 %	153,85 %

Suomen elokuvasäätiön toiminta-avustus on pysynyt samana (150 000 €) vuosina 2014–2018. Laakson (2020) mukaan Tampereen elokuvajuhlat – Tampere Film Festival ry:llä ei ole syytä epäillä, että yleisavustuksiin olisi tulevina vuosina tulossa merkittävää muutosta. Ainakaan rahoittajat eivät ole ilmaisseet mitään tähän viittaavaa. Kulttuuritoimijoita myös helpottaa, että Suomi on yleisesti kulttuurin rahoituksen kannalta melko vakaa maa, vaikka inflaation eli yleiseen hintatason nousuun nähden kulttuurin rahoituksen arvo on heikentynyt. (Laakso 2020.)

5.2.1 Varsinaisen toiminnan tuotot

Tampereen elokuvajuhlat – Tampere Film Festival ry:n varsinaisen toiminnan tuottojen kehitystä tarkasteltiin vertailemalla horisontaalisesti vuosien 2014–2018 tuottoja keskenään (taulukko 3). Vuoden 2014 luvulle asetettiin prosentuaaliseksi arvoksi sata ja seuraavien tilikausien lukuja verrattiin vuoden 2014 arvoon. Näin nähdään, kuinka monta prosenttia tilikausien 2015–2018 arvot ovat vuoden 2014 arvoon verrattuna.

TAULUKKO 3. Tampereen elokuvajuhlat – Tampere Film Festival ry:n tuottojen prosentuaalinen kehitys vuosina 2014–2018

	2014	2015	2016	2017	2018
Lipunmyynti	100,00 %	96,95 %	102,15 %	99,81 %	84,81 %
Ilmoitusmyynti	100,00 %	75,62 %	67,41 %	52,19 %	44,70 %
Muut myyntituotot	100,00 %	65,82 %	56,54 %	96,25 %	119,14 %
Akreditointimaksut	100,00 %	109,39 %	319,85 %	272,41 %	422,33 %
Yleisradio	100,00 %	100,00 %	100,00 %	116,67 %	116,67 %
Finnkino	100,00 %	100,00 %	100,00 %	100,00 %	100,00 %
Muut yhteistyökumppanit	100,00 %	176,56 %	164,27 %	134,01 %	143,41 %
UM/tiedotustuki	100,00 %	123,54 %			
Muut kohdeavustukset	100,00 %	335,06 %	443,40 %	467,41 %	537,94 %
Euroopan komissio	100,00 %	94,29 %	94,29 %		
Projektien tuotot	100,00 %	67,73 %	26,73 %		
Projektoreitten ja muiden laitteiden vuokra	100,00 %	637,24 %	320,00 %	49,00 %	109,80 %
Agency tuotot				100,00 %	351,37 %
Muut tuotot	100,00 %	17,34 %	19,01 %	45,26 %	37,34 %

Korkeimmat tuotot yhdistys saa toimintaansa kohdeavustuksista, yhteistyökumppanuuksista, lipunmyynnistä ja akreditointimaksuista. Näistä tuottoja on kertynyt kustakin erästä yli 40 000 €:a kunkin vertailtavan tilikauden aikana (taulukko 4). Lipunmyyntituotot ovat vähentyneet noin 15 % vuodesta 2014 (n. 55 000 €) vuoteen 2018 (n. 46 000 €). Yhdistyksen toiminta- ja vuosikertomuksista (2014, 4; 2015, 5; 2016, 5; 2017, 5; 2018, 5) käy ilmi, että lipunmyyntituottojen lasku on yhteydessä elokuvakävijöiden ja myytyjen lippujen määrään, jotka ovat laskeneet tasaisesti lukuun ottamatta vuosien 2015 ja 2016 pientä kasvua lipunmyynti- ja elokuvakävijämäärissä.

TAULUKKO 4. Tampereen elokuvajuhlat – Tampere Film Festival ry:n varsinaisen toiminnan tuotot 2014-2018 (liitteet 3–5)

	2014	2015	2016	2017	2018
Lipunmyynti	54 533,32 €	52 872,02 €	55 708,46 €	54 429,84 €	46 252,01 €
Ilmoitusmyynti	20 695,52 €	15 650,00 €	13 950,00 €	10 800,00 €	9 250,00 €
Muut myyntituotot	2 272,91 €	1 495,98 €	1 285,01 €	2 187,71 €	2 707,96 €
Akreditointimaksut	12 057,56 €	13 189,57 €	38 566,57 €	32 845,70 €	50 922,63 €
Yleisradio	15 000,00 €	15 000,00 €	15 000,00 €	17 500,00 €	17 500,00 €
Finnkino	7 000,00 €	7 000,00 €	7 000,00 €	7 000,00 €	7 000,00 €
Muut yhteistyökumppanit	31 533,39 €	55 673,88 €	51 799,15 €	42 259,20 €	45 220,46 €
UM/tiedotustuki	14 570,00 €	18 000,00 €			
Muut kohdeavustukset	14 206,57 €	47 600,00 €	62 991,74 €	66 402,44 €	76 422,56 €
Euroopan komissio	35 000,00 €	33 000,00 €	33 000,00 €		
Projektien tuotot	3 741,18 €	2 534,04 €	1 000,00 €		
Projektoreitten ja muiden laitteiden vuokra	500,00 €	3 186,20 €	1 600,00 €	245,00 €	549,00 €
Agency tuotot				1 533,50 €	5 388,20 €
Muut tuotot	16 946,52 €	2 938,88 €	3 222,22 €	7 669,52 €	6 327,59 €

Yhdistyksen akreditointimaksujen tuotot syntyvät elokuva-alan ja median edustajien akreditoitumisesta tapahtumaan sekä elokuvantekijöiden ilmoittautumismaksuista. Akreditoinnilla tarkoitetaan henkilön tunnustamista tai hyväksymistä tapahtumaan tietyn alan ammattilaisena (Cambridge Dictionary, n.d.). Vuoden 2015 vuosikertomuksen (Tampereen elokuvajuhlat 2015, 5) mukaan tapahtuman akreditointi muuttui maksulliseksi vuoden 2015 elokuvafestivaalia varten, lukuun ottamatta tärkeimpiä yhteistyökumppaneita, joille akreditoituminen säilyi edelleen ilmaisena. Vuoden 2015 elokuvafestivaaleille otettiin myös käyttöön elokuvantekijöiden ilmoittautumismaksu. Ilmoittautumismaksu on 8 € tai 12 € / elokuva riippuen ilmoittautumisajankohdasta ja se peritään kilpailuun ilmoitettuihin elokuvista. (Tampereen elokuvajuhlat vuosikertomus 2015, 5.) Laakson (2020) mukaan tämän päätöksen taustalla oli kilpailuun ilmoitettujen elokuvien määrän kasvu, jonka myötä tapahtuman järjestäjien työmäärä elokuvien läpi käymisessä lisääntyi. Kilpailuun ilmoitettujen elokuvien lisääntymisen taustalla taas oli teknologian muutos, jonka myötä elokuvan tekeminen helpottui ja muutui edullisemmaksi. Kun käyttöön otettiin elokuvantekijöiden ilmoittautumismaksu, kilpailuun elokuvallaan ilmoittautuneet elokuvantekijät saatiin rajattua vain heihin, jotka todella sinne halusivat. (Laakso 2020.) Akreditointimaksu-

tuotot, joihin sisältyvät sekä akreditoinnista että elokuvantekijöiden ilmoittautumisesta syntyneet tuotot, ovat vuonna 2018 (n. 51 000 €) noin nelinkertaiset verrattuna vuoteen 2014 (n. 12 000 €). Varsinkin vuoden 2015 (n. 13 000 €) jälkeen nämä tuotot ovat kasvaneet vuosittain huomattavan paljon. Laakson (2020) mukaan akreditointimaksutuotoista suurin osa on nimenomaan elokuvantekijöiden ilmoittautumismaksuista kertyneitä tuottoja.

Yhteistyökumppaneiden rahoitus ja kohdeavustukset ovat Tampereen elokuvajuhlat – Tampere Film Festival ry:n toiminnalle välttämättömiä. Festivaalin pääyhteistyökumppaneiden eli Yleisradion ja Finnkinon rahoitusosuus on pysynyt lähes samana (taulukko 4). Muilta yhteistyökumppaneilta saadut tuotot ovat olleet korkeimmillaan vuosina 2015 (n. 56 000 €) ja 2016 (n. 52 000 €) eli reilut 50 % korkeammat kuin vuonna 2014 (n. 32 000 €). Tuotot yhteistyökumppanuuksista ovat kasvussa myös vuosina 2017 (n. 42 000 €) ja 2018 (n. 45 000 €) vuoteen 2014 verrattuna. Kohdeavustusten osalta suunta on päinvastainen, sillä vuoden 2017 tapahtumaa varten EU:n mediaohjelma ei enää myöntänyt reilun 30 000 €:n festivaalitukea. Festivaalijohtaja Laakson (2020) mukaan tämän festivaalituen puuttumisen vuoksi yhdistys on joutunut etsimään säästökohteita toiminnastaan. Säästöt eivät ole kohdistuneet mihinkään tiettyyn kuluerään, vaan säästöjä on tehty tasaisesti useasta eri kuluerästä. EU:n festivaalituen tilalle ei ole varsinaisesti etsitty korvaavaa rahoitusta. Vuonna 2015 käyttöön otettu elokuvantekijöiden ilmoittautumismaksu on muodostunut EU:n festivaalituen päätymisen jälkeen tärkeäksi tulolähteeksi. Tuen päättyminen ei kuitenkaan ollut syy ilmoittautumismaksun käyttöönottoon. (Laakso 2020.) Muiden kohdeavustusten määrä on kasvanut tasaisesti, ja vuonna 2018 niiden kokonaismäärä on noin 76 000 €. Kohdeavustuksia Tampereen elokuvajuhlat – Tampere Film Festival ry:lle myöntävät esimerkiksi säätiöt ja rahastot. Kohdeavustukset myönnetään tiettyä tarkoitusta varten, kuten käynnissä oleviin hankkeisiin tai oheistapahtumiin. Vuonna 2018 kohdeavustuksia on myönnetty esimerkiksi lyhytelokuvapäivää sekä DDD60-hanketta varten. (Tampereen elokuvajuhlat vuosikertomus 2018, 5.)

Huomattavimmin tuotoista ovat vuosien 2014–2015 aikana vähentyneet ilmoitusmyyntituotot. Ilmoitusmyyntituotot ovat vuonna 2018 (n. 9 000 €) noin 55 % vähemmän kuin vuonna 2014 (21 000 €). Ilmoitusmyyntituotot sisältävät esimerkiksi ohjelmalehden ilmoituksista kertyneitä tuottoja (Laakso 2020), jotka ovat festivaalijohtaja Laakson (2020) mukaan vähentyneet suuresti, kuten myös muu printtimainonta. Vuoden 2018 tapahtumaa varten ohjelmalehteä ei enää painettu ollenkaan (Tampereen elokuvajuhlat vuosikertomus 2018, 11), ja nykyään ilmoitusmyyntituotot kertyvät lähinnä vaihtoilmoituksista (Laakso 2020).

5.2.2 Varsinaisen toiminnan kulut

Tampereen elokuvajuhlat – Tampere Film Festival ry:n tuloslaskelman kulujen kehitystä tarkasteltiin samaan tapaan kuin tuottojakin eli vuosien 2015–2018 arvoja verrattiin vuoteen 2014, jonka prosentuaaliseksi arvoksi asetettiin sata (taulukko 5). Yhdistyksen varsinaisen toiminnan kulut ovat olleet lähes kaikissa kuluierissä korkeimmillaan vuosina 2015 ja 2016, jonka jälkeen kulut ovat kääntyneet laskuun. Laakso (2020) kertoo vuosien 2016–2018 sisältäneen aiempaa enemmän isoja hankkeita, jotka ovat osaltaan nostaneet varsinaisen toiminnan kuluja. Vuoden 2016 jälkeen päättynyt EU:n festivaalituki on pakottanut yhdistyksen etsimään säästökohteita toiminnastaan. Laakson (2020) mukaan säästöjä on tehty yhdistyksen kuluista kautta linjan, eivätkä säästöt ole kohdistuneet mihinkään tiettyihin kulueriin.

TAULUKKO 5. Tampereen elokuvajuhlat – Tampere Film Festival ry:n kulujen prosentuaalinen kehitys vuosina 2014–2018

	2014	2015	2016	2017	2018
Henkilöstökulut	100,00 %	110,47 %	113,60 %	96,51 %	96,41 %
Poistot	100,00 %	80,25 %	89,50 %	79,82 %	59,89 %
Festivaalin esityskulut	100,00 %	119,91 %	135,67 %	128,31 %	120,07 %
Palkinnot	100,00 %	100,00 %	100,00 %	98,12 %	103,97 %
Vieraskulut	100,00 %	98,69 %	106,82 %	112,80 %	93,93 %
Markkinointi- ja tiedotus	100,00 %	88,25 %	103,12 %	99,20 %	86,51 %
Valintatyöskentely	100,00 %	75,75 %	70,35 %	84,33 %	85,44 %
Seminaarit	100,00 %	126,20 %	128,16 %	117,46 %	36,67 %
Muut festivaalin järjestelykulut	100,00 %	80,36 %	69,37 %	75,56 %	83,61 %
Projektit	100,00 %	30,87 %	199,28 %	246,08 %	498,92 %
Toimistokulut	100,00 %	97,79 %	101,20 %	93,77 %	94,03 %

Yhdistyksen suurimmat kuluerät ovat henkilöstökulut ja festivaalin esityskulut (taulukko 6). Henkilöstökulut ovat vuonna 2016 (n. 310 000 €) noin 14 % korkeammat kuin vuonna 2014 (n. 273 000 €). Vuodesta 2016 vuoteen 2017 (n. 264 000 €) henkilöstökuluja on leikattu noin 45 000 €. Sama linja on jatkunut myös vuodelle 2018 (n. 263 000 €). Tuloslaskelmien (liitteet 3–5) perusteella suurin syy henkilöstökulujen laskulle on palkkakulujen väheneminen. Festivaalin esityskulut ovat nousseet noin 36 % vuodesta 2014 (n. 91 000 €) vuoteen 2016 (n. 123 000 €). Tämän jälkeen festivaalin esityskulut ovat laskeneet, ollen vuonna 2018 noin 109 000 € eli kuitenkin noin 20 % vuoden 2014 tasoa korkeammat. Tuloslaskelmien (liitteet 3–5) perusteella festivaalin esityskulujen suurimmat kuluerät vuosittain ovat olleet tila- ja laitevuokrat sekä ostetut palvelut, mutta myös rahtikulut ja talkootyöntekijöiden ruokailu.

TAULUKKO 6. Tampereen elokuvajuhlat – Tampere Film Festival ry:n varsinaisen toiminnan kulut vuosina 2014–2018 (liitteet 3–5)

	2014	2015	2016	2017	2018
Henkilöstökulut	273 265,39 €	301 887,05 €	310 423,77 €	263 723,32 €	263 466,05 €
Poistot	2 043,46 €	1 639,78 €	1 828,85 €	1 630,99 €	1 223,73 €
Festivaalin esityskulut	90 561,92 €	108 591,22 €	122 865,02 €	116 203,92 €	108 741,64 €
Palkinnot	25 650,00 €	25 650,00 €	25 650,00 €	25 169,03 €	26 669,03 €
Vieraskulut	53 196,83 €	52 499,39 €	56 827,08 €	60 005,71 €	49 969,68 €
Markkinointi- ja tiedotus	53 228,66 €	46 973,43 €	54 890,31 €	52 801,81 €	46 047,99 €
Valintatyöskentely	12 082,99 €	9 152,39 €	8 499,80 €	10 189,73 €	10 323,96 €
Seminaarit	8 362,72 €	10 554,03 €	10 717,32 €	9 822,88 €	3 066,97 €
Muut festivaalin järjestelykulut	19 129,83 €	15 372,73 €	13 271,17 €	14 453,72 €	15 994,25 €
Projektit	13 826,47 €	4 268,92 €	27 553,19 €	34 024,62 €	68 982,70 €
Toimistokulut	34 248,23 €	33 492,50 €	34 657,65 €	32 115,50 €	32 203,88 €

Huomattavimmin vuodesta 2014 ovat kasvaneet projektikulut. Projektikulut sisältävät kuluja, joita Tampereen elokuvajuhlat – Tampere Film Festival ry:lle on muodostunut tilikauden aikaisista hankkeista. Osa hankkeista on yhdistyksen itse vetämiä ja osa yhteistyöhankkeita muiden tahojen kanssa. Vuonna 2018 projektien kulut (n. 69 000 €) ovat noin viisinkertaiset verrattuna vuoteen 2014 (n. 14 000 €). Kuten Laakso (2020) haastattelussa kertoi, vuosina 2016–2018 yhdistys on ollut mukana aiempaa isommissa projekteissa, joiden kulutkin ovat olleet korkeammat. Vuonna 2018 Tampereen elokuvajuhlat – Tampereen Film Festival ry:llä oli käynnissä esimerkiksi Tampere Film Agency ja DDD60-hanke. Tampere Film Agency on Tampereen elokuvajuhlien keväällä 2017 käynnistämä hanke, jonka tarkoituksena on auttaa elokuvantekijöitä saamaan näkyvyyttä elokuvalleen sekä löytämään elokuvasta kiinnostuneita festivaaleja ja muita tahoja. Hankkeeseen ilmoittautuneita elokuvia tarjotaan kansainvälisten elokuvafestivaalien ohjelmistoon, ja elokuvantekijän halutessa elokuvalle luodaan myös festivaalistrategia. DDD60-hankkeeseen Tampereen elokuvajuhlat osallistui yhteistyössä muun muassa Cannes Film Marketin ja Sunny Side of the Doc Market -tapahtuman kanssa. Hankkeen tarkoituksena oli etsiä sisältöä Virtual Reality -laseille ja esittää tätä sisältöä Tampereen elokuvajuhlat -festivaalin kävijöille. (Tampereen elokuvajuhlat vuosikertomus 2018, 14–15.)

Mahdollisiin kulujen nousuun yhdistys varautuu ennakkosuunnittelulla. Festivaalia suunniteltaessa yhdistys tekee yhteistyötä rahoittajien ja muiden yhteistyökumppaneiden kanssa, jotta pystytään hahmottamaan, minkä suuruisiin kuluihin yhdistyksen on kunkin vuoden festivaalin osalta mahdollista sitoutua. Päätökset tehdään tarpeeksi ajoissa ennen festivaalia, jotta kulut eivät kasva liian korkeiksi suhteessa saataviin tuottoihin ja myönnettäviin avustuksiin. (Laakso 2020.)

5.3 Taseen kehitys

Tampereen elokuvajuhlat – Tampere Film Festival ry:n tase (taulukko 7) kuvaa yhdistyksen taloudellista asemaa tilinpäätöspäivänä 31.12. Yhdistystoiminnalle tyypilliseen tapaan tase ei sisällä suurta määrää erilaisia pysyvien vastaavien, oman pääoman tai vieraan pääoman eriä, jotka ovat tyypillinen osa yritysten taseiden sisältöä. Tampereen elokuvajuhlat – Tampere Film Festival ry:llä ei ole taseessaan omakatteisten tai sidottujen rahastojen eriä, joita yhdistyksillä voi yritystoiminnasta poiketen taseeseen sisältyä.

TAULUKKO 7. Tampereen elokuvajuhlat – Tampere Film Festival ry:n lyhennetty tase (liitteet 3–5)

	2014	2015	2016	2017	2018
VASTAAVAA					
Pysyvät vastaavat					
Aineelliset hyödykkeet	6 130,38 €	7 284,95 €	5 486,54 €	4 894,95 €	3 671,22 €
Pysyvät vastaavat yhteensä	6 130,38 €	7 284,95 €	5 486,54 €	4 894,95 €	3 671,22 €
Vaihtuvat vastaavat					
Vaihto-omaisuus	1 338,11 €	4 859,87 €	50,00 €	1 358,56 €	
Saamiset	20 522,01 €	440,00 €	13 381,19 €	1 130,00 €	12 844,71 €
Rahat ja pankkisaamiset	535,49 €	13 202,87 €	16 445,64 €	601,17 €	26 106,75 €
Vaihtuvat vastaavat yhteensä	22 395,61 €	18 502,74 €	29 876,83 €	3 089,73 €	38 951,46 €
Vastaavaa yhteensä	28 525,99 €	25 787,69 €	35 363,37 €	7 984,68 €	42 622,68 €
VASTATTAVAA					
Oma pääoma					
Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)	-95 294,37 €	-91 873,98 €	-71 235,03 €	-87 590,35 €	-97 366,41 €
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	3 420,39 €	20 638,95 €	-16 355,32 €	-9 776,06 €	2 736,97 €
Oma pääoma yhteensä	-91 873,98 €	-71 235,03 €	-87 590,35 €	-97 366,41 €	-94 629,44 €
Vieras pääoma					
Pitkäaikainen					
Pitkäaikaiset lainat	20 000,00 €	10 000,00 €			40 000,00 €
Lyhytaikainen					
Lainat	35 000,00 €	30 000,00 €	30 000,00 €	30 000,00 €	30 000,00 €
Saadut ennakot	23 150,80 €	16 500,00 €	44 400,09 €	13 068,56 €	15 900,00 €
Siirtovelat	36 303,15 €	35 714,98 €	35 610,68 €	41 105,75 €	38 513,53 €
Muut lyhytaikaiset velat	5 946,02 €	4 807,74 €	12 942,95 €	21 176,78 €	12 838,59 €
Vieras pääoma yhteensä	120 399,97 €	97 022,72 €	122 953,72 €	105 351,09 €	137 252,12 €
Vastattavaa yhteensä	28 525,99 €	25 787,69 €	35 363,37 €	7 984,68 €	42 622,68 €

Tampereen elokuvajuhlat – Tampere Film Festival ry:n taseen pysyvät vastaavat koostuvat ainoastaan aineellisista hyödykkeistä. Hankintamenosta on tehty vuosittain poisto, jolloin aineellisten hyödykkeiden saldo on laskenut tasaisesti. Mikäli yhdistys ei tarvitse aineellisia tai aineettomia hyödykkeitä toimintansa toteuttamiseen, on tavallista, että niitä ei yhdistyksen varoihin sisälly.

Vaihtuvissa vastaavissa yhdistyksellä on enimmäkseen myyntisaamisia sekä käteis- ja pankkivaroja. Myyntisaamisten määrä on vuosittain vaihdellut noin 400 €:sta noin 15 000 €:oon (liite 3–5). Ottaen huomioon Tampereen elokuvajuhlat – Tampere Film Festival ry:n toiminnan luonteen eli sen, ettei yhdistykselle kerry tasaisesti ympäri vuoden tuottoja, myyntisaamisten vuosittaista vaihtelua tilinpäätöksissä voidaan pitää normaalina. Käteis- ja pankkivarojen eli rahojen ja pankkisaamisten määrä on vaihdellut vuosina 2014–2018 noin 500 €:sta 26 000 €:oon.

Yhdistyksille tyypilliseen tapaan Tampereen elokuvajuhlat – Tampere Film Festival ry:n oma pääoma koostuu ainoastaan edellisten ja kuluneen tilikauden ylijäämästä (alijäämästä). Vuosina 2014–2018 yhdistyksen oma pääoma on ollut negatiivinen vaihdellen –71 000 €:sta –97 000 €:oon. Negatiivinen oma pääoma heikentää yhdistyksen tasetta. Tilikausien 2014 (n. 3 000 €) ja 2015 (n. 21 000 €) ylijäämällä omaa pääomaa on saatu vahvistettua hetkellisesti, mutta johtuen tilikausien 2016 (n. –16 000 €) ja 2017 (n. –10 000 €) alijäämästä, yhdistyksen oma pääoma on kokonaisuudessaan tilikauden 2018 jälkeen heikompi kuin vuonna 2014. Yhdistyksen vuosi- ja toimintakertomuksista (2014, 5; 2015, 5; 2016, 5; 2017, 5; 2018, 5) käy ilmi, että yhdistyksessä on huomioitu edellisten vuosien kumuloituneen alijäämän vaikuttavan yhdistyksen taloudelliseen asemaan. Oman pääoman negatiivisuuden vuoksi Tampereen elokuvajuhlat – Tampere Film Festival ry:n omavaraisuusaste on heikko. Heikon omavaraisuusasteen perusteella voidaan arvioida, että yhdistyksen tappion sietokyky sekä mahdollisuudet selviytyä velvoitteistaan pitkällä aikavälillä ovat heikentyneet.

Tampereen elokuvajuhlat – Tampere Film Festival ry:llä on sekä pitkäaikaista että lyhytaikaista vierasta pääomaa. Vuosina 2014 ja 2015 yhdistyksellä on vielä jäljellä aiempaa pitkäaikaista lainaa, joka on saatu maksettua kokonaisuudessaan takaisin. Vuonna 2018 yhdistys on ottanut 40 000 €:n suuruisen pitkäaikaisen lainan maksuvalmiutensa säilyttämiseksi (Tampereen elokuvajuhlat vuosikertomus 2018, 5). Tämän lisäksi yhdistyksellä on tavanomaista ostovelkaa, joka on vaihdellut vuosina 2014–2018 noin 4 000 €:sta noin 23 000 €:oon. Kun otetaan huomioon Tampereen elokuvajuhlat – Tampere Film Festival ry:n

toiminnan luonne eli se, ettei yhdistykselle synny kuluja tasaisesti ympäri vuoden, ostovelkojen vuosittainen vaihtelu tilinpäätöksessä on normaalia.

Tampereen elokuvajuhlat – Tampere Film Festival ry:n maksuvalmiutta tarkasteltiin Quick Ratio -tunnusluvulla. Yhdistyksen maksuvalmius on vuosien 2014–2018 kehittynyt parempaan suuntaan arvosta 0,29 arvoon 0,43. Poikkeuksena on vuosi 2017, jolloin maksuvalmius on ollut hyvinkin heikko (0,03). Verrattaessa näitä Quick Ratio -arvoja yrityksille suunnattuihin ohjearvoihin, voidaan todeta Tampereen elokuvajuhlat – Tampere Film Festival ry:n maksuvalmiuden pysyneen alle 0,5 eli välttävällä tai heikolla tasolla. Tunnusluku Quick Ratio kuvaa tässä tapauksessa maksuvalmiutta vain tilinpäätöshetkellä, joten on todennäköistä, että yhdistyksen maksuvalmius vaihtelee tilikauden aikana olleen korkeimmillaan heti festivaalin jälkeen ja heikentyvän vuoden toisella puoliskolla. Riittävän maksuvalmiuden turvaaminen on kuitenkin tärkeää, jotta yhdistys pystyy selviytymään juoksevista kuluistaan, kuten henkilöstön palkoista. Laakson (2020) mukaan maksuvalmiuden ylläpitäminen on haastavaa. Maksuvalmiuden parantamiseksi yhdistys on ottanut loppuvuoden aikana lainaa (Laakso 2020).

6 JOHTOPÄÄTÖKSET JA KEHITYSKOHTTEET

6.1 Haastattelun toteutus

Kehityskohteita Tampereen elokuvajuhlat – Tampere Film Festival ry:n rahoituspohjan laajentamiseen ja kulurakenteen kehittämiseen haettiin haastatteluiden avulla. Haastattelupyynnö lähetettiin sähköpostitse kahdeksalle kulttuurialan tapahtumaa järjestävälle yhdistykselle, joista neljää haastateltiin videoyhteydellä tai puhelimitse teemalla ”tapahtuman rahoitus- ja kulurakenne”. Koska osa haastatelluista yhdistyksistä halusi pysyä työssä nimettömänä, haastateltujen yhdistyksien tai niiden järjestämien tapahtumien nimiä ei mainita työssä. Yksittäisten tapahtumien nimillä ei myöskään koettu olevan työn lopputuloksen kannalta merkittävää vaikutusta.

Haastatteluun vastasi joko tapahtuman toiminnanjohtaja tai taiteellinen johtaja. Haastatellut yhdistykset toimivat eri taiteen aloilla, haastatelluista kaksi edusti elokuva-alan tapahtumaa. Osa haastatelluista yhdistyksistä järjestää tapahtuman vuosittain täysin vapaaehtoisvoimin, kun taas osalla on ympärivuotisesti palkattua henkilöstöä, mikä kertoo haastateltujen yhdistysten olleen keskenään eri suuruusluokkaa. Kulurakenne haastatelluilla yhdistyksillä poikkesi sekä tapahtuman koon että eri taiteenalojen vuoksi merkittävästi toisistaan, joten kulurakenteeseen liittyvät kysymykset jätettiin haastattelussa vähemmälle huomiolle. Rahoituspohjan muodostumisessa nähtiin selkeitä yhteneväisyyksiä sekä haastateltujen yhdistysten välillä että verrattuna Tampereen elokuvajuhlat – Tampere Film Festival ry:n rahoituspohjaan.

6.2 Haastattelun tulokset

Kaikki haastateltavat kertoivat yhdistyksen ja itse tapahtuman rahoituksen muodostuvan pääasiassa julkisesta ja yksityisestä rahoituksesta, oman myynnin tuotoista sekä yritys yhteistyöstä. Julkisia rahoittajia olivat kunta, opetus- ja kulttuuriministeriö sekä yksityiset säätiöt. Omassa myynnissä tärkeimpiä tulonlähdeitä olivat pääsylipputuotot, ja tämän lisäksi tuottoja kertyi esimerkiksi kurssi- ja

seminaarimaksuista sekä oheistuotteiden myynnistä. Yritysyhteistyötä hyödynnettiin eri yhdistyksissä eri tavalla. Yritysten lisäksi yhteistyötä tehtiin myös esimerkiksi oppilaitosten, eri maiden kulttuuri-instituuttien ja muiden järjestöjen kanssa.

Jokainen haastateltava nosti julkisen ja yksityisen rahoituksen merkittäväksi osaksi toiminnan rahoittamista vuosittain. Ilman julkista ja yksityistä tukea tapahtumia ei saataisi järjestettyä. Tärkeimpiä rahoittajia olivat kunta ja yksityiset säätiöt. Tämän lisäksi yli puolet haastatelluista sai valtion tukea toiminnalleen joko suoraan opetus- ja kulttuuriministeriöltä tai opetus- ja kulttuuriministeriön alaisuudessa toimivan järjestön kautta. Pienempien tapahtumien edustajat kokivat julkisen ja yksityisen rahoituksen saamisen varsinkin alkuun hankalaksi. He olivat kuitenkin pääasiassa sitä mieltä, että mikäli avustusta saa tietyltä taholta muutamana vuonna peräkkäin, avustuksen jatkuvuus myös seuraaville vuosille on todennäköinen, mikäli yhdistys toimintakauden aikana tuottaa sen, mitä on avustushakemuksessaan kuvaillut. Vakiintuneilla ja kansainvälisesti merkittävillä tapahtumilla ei koettu tällä hetkellä olevan nähtävissä merkkejä julkisen tai yksityisen rahoituksen vähenemisestä. Yleisesti ottaen rahoitusta pidettiin melko vakaana ja sen uskottiin pysyvän nykyisellä tasollaan myös jatkossa. Pienempien tapahtumien edustajat ilmaisivat myös pohtineensa, tuleeko tämän hetken epävarma taloustilanne vaikuttamaan heidän julkisen ja yksityisen rahoituksen osuuteen.

Haastatellut kokivat yritysyhteistyön merkityksen kasvaneen viime vuosina ja kasvavan myös jatkossa. Yritysyhteistyön tuottamaa arvoa pidettiin taloudellista hyötyä suurempana. Samalla koettiin myös, että esimerkiksi onnistunut markkinointiyhteistyö voi näkyä tilinpäätöksessä markkinointikulujen vähentymisenä tai vastaavasti pääsylipputuottojen kasvuna. Pienempien tapahtumien kohdalla yritysyhteistyötä toteutettiin lähinnä niin, että yritys tarjoaa näkyvyyttä vastaan esimerkiksi ilmaisen tilan tiettyä ohjelmaa varten tai ruokaa talkoolaisille. Tapahtuman koon kasvaessa yritysyhteistyötä toteutettiin myös esimerkiksi markkinointiyhteistyönä ja järjestämällä seminaareja tai oheistapahtumia yhteistyössä yrityksen kanssa. Onnistuneen yritysyhteistyön tärkeänä tekijänä haastatellut pitivät sitä, että tapahtuman ja yrityksen arvopohja kohtaavat. Yhteisen arvopohjan avulla voidaan välttyä myös siltä, että yhteistyökumppaneiden logot vievät liikaa

tilaa itse tapahtuman sanomalta. Haastatellut pitivät yritys yhteistyössä haastavana sitä, että suunnittelu ja toteutus vaativat paljon resursseja, jolloin ympärivuotisesta palkatusta henkilöstöstä koettiin olevan hyötyä. Yritys yhteistyökumppanuuksien luominen vaatii tapahtuman järjestäjien aktiivisuutta ja suunnittelua siitä, millaisten yritysten kanssa yhteistyötä toivottaisi tehtävän ja miten. Yritysten toivotaan lähtevän rohkeammin mukaan tukemaan kulttuuritapahtumia, vaikka joukkoon mahtuu myös monelle tuntemattomampia taiteen aloja, joiden tukeminen saattaa vaikuttaa yrityksistä turhan suurelta riskiltä.

Oma myynti, kuten pääsylipputuotot ja oheistuotteiden myynti, muodostivat haastateltujen yhdistysten järjestämän tapahtuman kokonaistuotoista vaihdellen noin 40–45 % tai 15 %. Merkittävimmät tuotot syntyivät pääsylipputuotoista. Hinnoitteluun suhtauduttiin eri tapahtumissa eri tavalla. Osalle edulliset pääsyliput ja suuri ilmaisohjelman määrä olivat strateginen valinta, jotta tapahtuma olisi helposti lähestyttävä. Osa koki hinnoittelun kertovan myös paljon tapahtuman imagosta eli tapahtuman itsestään antamasta kuvasta. Kävijät voivat kokea, että edullisilla hinnoilla ei saa laadukasta kulttuurikokemusta, mutta toisaalta kävijät eivät halua maksaa pääsylipuista liian kalliitakaan hintoja. Usein hinnoittelu on haastavaa tasapainottelua, jotta optimaalinen taso löydetään. Oheistuotteista, kuten festivaalikasseista tai ohjelmakirjoista, saaduilla tuotoilla pystyttiin kattamaan jotain pieniä kuluja, mutta niiden vaatimaan työmäärään nähden tuottoja ei pidetty niin merkittävinä, että niiden avulla saataisiin tulevaisuudessa merkittäviä tuottoja.

Haastatteluista nousi lisäksi ilmi ajatus siitä, että elokuva on taidetta, jota voi myydä ja esittää myös muulloin kuin itse festivaalin aikana. Mahdollisuuksia esimerkiksi erilaiseen yritys yhteistyöhön ja omiin tuottoihin uskottiin pystyvän löytämään myös tätä kautta. Haasteeksi nousee kuitenkin elokuvien esitysoikeudet ja -korvaukset, jotka pääsääntöisesti neuvotellaan jokaisen elokuvan esityskertoille erikseen. Yritys yhteistyön mahdollisuutena nousi esiin myös yrityksen luoma tapahtuma jonkin festivaalin ohjelmistosta löytyvän elokuvan ympärille. Pohjana käytettäisi esimerkiksi sitä, että elokuva olisi ikään kuin yritys yhteistyökumppanin maahantuoma elokuva. Haastatteluista osa korosti markkinoinnin

merkitystä, sillä sen koettiin vaikuttavan selkeästi myytyjen pääsylippujen määrään. Markkinointiyhteistyön hyötynä nostettiin mahdollisuus laajemman jakelun saavuttamiseen esimerkiksi yhteistyökumppanin uutiskirjeiden kautta.

Kulujen nousuun tai vastaavasti tuottojen yllättävään vähenemiseen varauduttiin huolellisella ennakkosuunnittelulla sekä pitkäjänteisellä ja luottamusta rakentavalla yhteydenpidolla rahoittajiin ja muihin yhteistyökumppaneihin. Säästökohteita koettiin olevan vaikea löytää ja osittain tapahtumia järjestettiin myös henkilökohtaisella riskillä. Elokuva-alan tapahtumissa esimerkiksi elokuvien esitysoikeudet, tilavuokrat ja tekniikka ovat kulueriä, joita tapahtuman järjestäminen vaatii. Näistä kulueristä merkittäviä säästöjä on siis hankala tehdä. Säästöjä voi hakea valitsemalla ohjelmistoon esityskuluiltaan edullisempia elokuvia, mutta tällöin saatetaan samalla joutua tinkimään myös tapahtuman laadusta. Talkoolaisten kuluista, kuten ruokailukuluista, ei myöskään mielellään tehdä suuria säästöjä, sillä talkoolaisten koettiin olevan merkittävä tekijä tapahtuman onnistumisen kannalta. Ilman talkoolaisia tapahtumia ei pystyttäisi järjestämään. Pienillä yhdistyksillä säästökohde oli tavallisesti henkilöstökulut, mikäli järjestäjät edes työstään saivat korvausta. Rahoituskeinona oli harkittu myös vastikepohjaista joukkorahoituskampanjaa (mesenaatti) sekä haastavassa taloudellisessa tilanteessa varainkeruutapahtuman järjestämistä.

6.3 Johtopäätökset ja kehityskohteiden esittäminen

Tampereen elokuvajuhlat – Tampere Film Festival ry:n rahoitusrakenne noudattelee melko samanlaista linjaa kuin haastateltujen yhdistysten. Merkittävimmät tuotot yhdistykselle muodostuvat yleis- ja hankeavustuksista, omasta myynnistä sekä yritys yhteistyöstä ja muilta yhteistyökumppaneilta. Yleis- ja hankeavustuksia Tampereen elokuvajuhlat – Tampere Film Festival ry saa kaupungilta ja valtiolta Suomen elokuvasäätiön kautta sekä hankeavustuksia esimerkiksi yksityisiltä säätiöiltä. Vuosittainen Tampereen elokuvajuhlat -festivaali on Suomessa vakiintunut tapahtuma ja myös kansainvälisesti merkittävä, joten yhdistys tulee saamaan avustuksia toimintaansa myös jatkossa. Julkisen ja yksityisen rahoituksen määrään jatkossa tulee vaikuttamaan niin yleinen taloustilanne, suhdannevaihtelut kuin myös esimerkiksi avustusten hakijoiden määrä. Rahoituksen

riittävyys tulevaisuudessa voidaan turvata huolellisella ennakkoinnilla ja huolehtimalla siitä, että rahoitusta saadaan tasaisesti useasta eri lähteestä. Näin vältetään tilanteelta, jossa esimerkiksi tärkeän rahoittajan pois jättäytyminen heikentää yhdistyksen taloudellista tilannetta kohtuuttoman paljon. Kulujen karsimisen sijaan Tampereen elokuvajuhlat – Tampere Film Festival ry:n olisi kannattavampaa keskittyä laajentamaan rahoituspohjaansa. Analyysin ja kulttuurialan tapahtumajärjestäjien haastatteluiden perusteella merkittävimmät keinot tähän ovat yritys yhteistyön kehittäminen ja oman myynnin lisääminen.

Yritysyhteistyötä Tampereen elokuvajuhlat – Tampere Film Festival ry tekee tällä hetkellä esimerkiksi Finnkinon ja Yleisradion kanssa. Molemmat rahoittivat vuonna 2018 kotimaisen kilpailun pääpalkinnot. (Tampereen elokuvajuhlat vuosikertomus 2018, 12.) Kulttuurialan tapahtumaa järjestävien yhdistysten haastatteluissa kävi ilmi, että haastatellut kokivat yritys yhteistyön merkityksen kasvaneen viime vuosina ja suurin osa uskoi sen merkityksen kasvavan myös jatkossa. Myös Aromaa (2016) käsittelee artikkelissaan kulttuurialan lisääntyntä tarvetta ja halua tehdä yhteistyötä yritysten kanssa. Syynä on esimerkiksi se, että rahoitusta saataisiin mahdollisimman monesta eri lähteestä eivätkä kulttuurikohteet olisi liikaa julkisen tuen varassa.

Yritysyhteistyö ei nykyään merkitse ainoastaan suoraa rahallista tukea, vaan sen myötä tapahtumalla on esimerkiksi mahdollisuus tavoittaa uusia kohderyhmiä. (Aromaa 2016.) Haastatteluiden perusteella yritys yhteistyön perustana pidettiin yhteistä arvopohjaa, jonka myötä yhteistyöllä on mahdollisuus syventyä vuosia kestäväksi kumppanuudeksi. Esimerkiksi Helsingissä järjestettävän Flow Festivalin arvopohjan on muodostanut vuodesta 2009 lähtien vastuullisuus ja ekologisuus. Myös festivaalin yhteistyökumppanit aina ruokamyymästä pääyhteistyökumppaneihin jakavat festivaalin kanssa samat arvot. Festivaali on saavuttanut toiminnallaan paljon näkyvyyttä ja nostanut suosiotaan vuosi vuodelta. Ilman yritys yhteistyötä tämä ei olisi onnistunut. (Kalaoja 2018.) Vaikka Flow Festival on hyvin erilainen festivaali kuin Tampereen elokuvajuhlat, sen yritys yhteistyön voidaan sanoa pohjautuvan pitkälti arvopohjaan, minkä merkitystä kulttuurialan tapahtuman järjestäjätkin toivat haastattelussa esille.

Yhteistyö voi olla niin markkinointi- kuin sisältöyhteistyötä, mutta lähtökohtaisesti siitä on oltava hyötyä kummallekin osapuolelle (Aromaa 2016). Vaikka yritys yhteistyö olisi harvoin suoraa rahallista tukea, pitkällä aikavälillä onnistunut yritys yhteistyö näkyy myös tilinpäätöksessä. Markkinointiyhteistyöllä saadut mainonnan lisäresurssit lisäävät tapahtuman näkyvyyttä ja parhaimmillaan kasvattavat esimerkiksi tapahtuman pääsylipputuottoja. Yritykselle hyöty yhteistyöstä voi olla esimerkiksi se, että eri yhteistyökumppanit pääsevät tapahtumassa verkostoitumaan keskenään.

Oman myynnin tuotot Tampereen elokuvajuhlat – Tampere Film Festival ry:lle kertyvät pääasiassa lipunmyynnistä, akreditointimaksuista ja elokuvantekijöiden ilmoittautumismaksuista. Akreditointimaksuista ja elokuvantekijöiden ilmoittautumismaksuista saatujen tuottojen merkitys on noussut vertailtujen vuosien aikana. Mikäli kilpailuun ilmoittautuneiden elokuvien määrä pysyy samalla tasolla, tuottojen merkitys on yhdistyksen toiminnalle suuri myös jatkossa. Lipunmyyntituotoissa on nähtävissä pientä laskua johtuen elokuvakävijöiden ja myytyjen lippujen laskusta. Vielä vuonna 2014 merkittävässä roolissa oman myynnin kannalta olleet ilmoitusmyynnin tuotot ovat vähentyneet vertailtujen vuosien aikana huomattavasti. Näitä tuottoja on osaltaan korvannut akreditointimaksuista kertyneet tuotot. Kulttuurialan tapahtuman järjestäjien haastatteluista kävi ilmi, että oman myynnin merkitys tapahtuman rahoituksessa on julkisen ja yksityisen rahoituksen lisäksi suuri. Jotkin rahoittajat myös vaativat, että tietty prosenttiosuus tapahtuman rahoituspohjasta on saatava muutoin kuin avustuksista.

Omaan myyntiin voi lähteä hakemaan kasvua esimerkiksi hinnoittelun uudistamisella. Kuten osa haastatelluista tapahtuman järjestäjistäkin mainitsi, hinnoittelu on tapahtumalle strateginen valinta. Ilmaisohjelmalla ja edullisemmilla hinnoilla voidaan houkutella tapahtumaan uusia kävijäryhmiä. Edullinen hinta ei kuitenkaan aina ole paras vaihtoehto, sillä edulliset hinnat voivat viestiä myös kielteisesti tapahtuman imagosta. Erilaisia hinnoittelutapoja on olemassa useita. Elokuvateatterit esimerkiksi hinnoittelevat pääsylippunsa elokuvan esityksajan ja elokuvakokemuksen mukaan. Elokuvakokemuksella tarkoitetaan esimerkiksi korkealuokkaisempien elokuvasalien tuomaa lisäarvoa asiakkaalle. (Lempinen, Pirinen & Pyyny 2017.)

Tampereen elokuvajuhlat – Tampere Film Festival ry on tehnyt kulurakentee-
seensa jo merkittäviä säästöjä Euroopan unionin myöntämän festivaaliavustuk-
sen päätyttyä vuoden 2016 festivaalien jälkeen. Kuluja on leikattu tasaisesti
kautta linjan, eivätkä säästöt ole kohdistuneet ainoastaan tiettyihin kulueriin. To-
teutetun analyysin ja haastatteluiden perusteella tiettyjen uusien säästökohtei-
den esittäminen on hankalaa. Säästökohteiden esittäminen vaatisi yksityiskoh-
taisempaa kuluerien tarkastelua sekä laajempaa tietoa toimialasta, jotta pysty-
tään varmistamaan, että ehdotetut säästötoimenpiteet ovat yhdistyksen toimin-
nan jatkuvuuden kannalta realistisia. Kulujen leikkaaminen aivan minimiin voi
myös johtaa siihen, että festivaalin kehittäminen vuosi vuodelta houkuttelevam-
maksi niin kävijöiden kuin rahoittajien näkökulmasta käy haastavaksi, sillä riittä-
viä resursseja kehittämiseen ei välttämättä siinä tapauksessa ole. Tampereen
elokuvajuhlat – Tampere Film Festival ry varautuu tällä hetkellä kulujen nou-
suun ennakkosuunnittelulla. Tämä osoittautui myös kulttuurialan tapahtumanjär-
jestäjien haastatteluiden perusteella merkittävimäksi keinoksi turvata tuottojen
riittävyys kulujen kattamiseen. Tarpeen vaatiessa esimerkiksi tapahtuman ohjel-
mistoon valitaan määrällisesti vähemmän tai esityskuluiltaan edullisempaa esi-
tettävää.

7 POHDINTA

Tämän opinnäytetyön jokaisessa työvaiheessa on pyritty kiinnittämään huomiota sekä työn eettisyyteen että luotettavuuteen. Analyysia varten on perehdytty laajasti kirjallisuuteen ja verkkolähteisiin. Työhön on pyritty valitsemaan vain luotettavia lähteitä lähdekritiikkiä hyödyntäen ja käytetyt lähteet on merkitty ohjeiden mukaan sekä tekstiin että lähdeluetteloon. Toimeksiantajan tilinpäätöksiä sekä toimintakertomuksia on hyödynnetty vain opinnäytetyöhön toteutettua analyysia varten. Opinnäytetyöhön tilinpäätöksistä ja toimintakertomuksista on nostettu esille vain asiat, jotka ovat merkittäviä työn tavoitteen saavuttamisen kannalta. Kulttuurialan tapahtumaa järjestävien yhdistysten haastattelut toteutettiin haastateltavan suostumuksesta. Haastattelutuloksia on käsitelty opinnäytetyössä niin, ettei haastateltuja yhdistyksiä voi tunnistaa raportista. Haastatteluaineistot säilytettiin vain tekijän hallussa ja tuhottiin opinnäytetyöprosessin päätyttyä.

Kulttuurialan tapahtumaa järjestävien yhdistysten haastatteluista saatujen tuloksien luotettavuuden ei voida sanoa olevan aivan parhaimmalla tasolla, vaikka tähän pyrittiin koko opinnäytetyöprosessin ajan. Vaikka valittu tutkimusjoukko edustaa kulttuurialaa, eri taiteen alojen tapahtumat ovat rahoitusrakenteeltaan ja kulurakenteeltaan hyvin erilaisia johtuen esimerkiksi järjestetyn tapahtuman kokoluokasta ja siitä, että taiteenalat poikkeavat luonteeltaan toisistaan. Tämä pyrittiin kuitenkin huomioimaan haastatteluiden tuloksia raportoitaessa, ja kehityskohteita laadittaessa tueksi etsittiin myös asiaa koskevia verkkolähteitä. Haastattelun tuloksien luotettavuutta olisi voitu parantaa valitsemalla tutkimusjoukoksi ainoastaan audiovisuaalisen alan tapahtumia tai kasvattamalla tutkimusjoukon kokoa, jolloin yksittäisillä haastatteluilla ei olisi ollut niin suurta painoarvoa.

Työn tavoitteena oli aiempien vuosien tilinpäätöksiä analysoimalla antaa toimeksiantajalle kehityskohteita yhdistyksen kulurakenteen ja rahoitus pohjan kehittämiseksi jatkossa, jotta riittävä rahoitus toiminnalle pystytään turvaamaan pitkällä tähtäimellä. Vuosien 2014–2018 tilinpäätöksiä analysoitiin ja tulkittiin tilinpäätöslaskelma kerrallaan vertaamalla tuotto- ja kuluerien kehitystä valitulla

ajanjaksolla. Havaituille muutoksille etsittiin syytä vuosien 2014–2018 toiminta- ja vuosikertomuksista, ja tämän lisäksi havaituista muutoksista haastateltiin toimeksiantajan kirjanpidosta vastaavaa festivaalijohtajaa. Kehityskohteiden laadinnan tueksi päädyttiin vielä haastattelemaan neljää yhdistystä, jotka järjestävät vuosittain kulttuurialan tapahtumaa. Tuloksena toimeksiantajalle koottiin konkreettisia asioita, joihin heidän kannattaisi jatkossa kiinnittää erityistä huomiota toiminnan talouden turvaamiseksi. Opinnäytetyön tavoite saavutettiin ja opinnäytetyön voidaan sanoa kokonaisuudessaan onnistuneen hyvin. Vaikka havaittuja kehityskohteita eli yritysysteistyötä ja omaa myyntiä yhdistys hyödyntää toiminnassaan jo tälläkin hetkellä, näiden kehittämällä edelleen, voidaan sekä tuotto- että kulurakennetta saada toimivammaksi.

Opinnäytetyöprosessin aikana työn aihe osoittautui aiempaa ajankohtaisemmaksi, sillä maaliskuussa 2020 pandemiaksi levinnyt virustauti ajoi monet kulttuurialan toimijat taloushaasteisiin. Kulta ry:n pääsihteerin Rosa Meriläisen (Yle Areena 2020) mielestä tilanne on vaikuttanut kulttuurialalla vahvimmin tapahtumiin, sillä asetettujen rajoitteiden vuoksi esimerkiksi monet festivaalit ovat joutuneet perumaan tämän vuoden tapahtumansa. Koko maailmaa koskevan haastavan taloustilanteen vuoksi kulttuuriala ei Meriläisen (Yle Areena 2020) mukaan voi tyytyä odottamaan, että julkinen sektori jakaisi avustuksia korvaamaan kaikki menetetyt tuotot, vaan alalla on myös itse aktivoitettava keksimään uusia tapoja parantaa heikentynyttä taloustilannetta. Tämän opinnäytetyön pohjalta toimeksiantajalla on mahdollisuus lähteä kehittämään taloudellista asemaansa jatkossa. Tulokset toimivat samalla myös päätöksenteon tukena esimerkiksi yhdistyksen hallitukselle. Opinnäytetyön selvityksestä voi olla hyötyä toimeksiantajan lisäksi myös muille kulttuurialan toimijoille.

Kokonaisuudessaan opinnäytetyöprosessi oli tekijälle haastava, mutta opettava kokemus. Sekä yhdistysten taloudellinen toiminta että kulttuuriala olivat tekijälle ennestään melko tuntemattomia, joten aiheeseen perehtyminen vei paljon aikaa. Haastavaksi osoittautui luotettavien lähteiden löytäminen, sillä esimerkiksi suoraan yhdistysten toiminnan rahoittamiseen tai tilinpäätöksen analysointiin liittyvää lähdemateriaalia löytyi vain vähän. Teoriapohjan kirjoittamista varten täytyi siis soveltaa ja yhdistää yritystoimintaan liittyvää lähdemateriaalia niiltä osin

kuin se oli relevanttia yhdistystoiminnan näkökulmasta katsottuna. Opinnäytetyöprosessi kehitti tekijän tiedonhakutaitoja sekä lähdekriittisyyttä.

Työ valmistui suunnitellussa aikataulussa, vaikka opinnäytetyöprosessiin sisältyi haasteita esimerkiksi sisällön rajauksen kanssa. Mikäli aikaa olisi ollut enemmän ainakin kulttuurialan yhdistysten haastattelua olisi voinut hioa vastaamaan vielä enemmän työn tavoitteen saavuttamisen kannalta merkityksellisemmäksi. Toimeksiantajan tilinpäätöksien analyysissa tuottoja ja kuluja olisi voinut tarkastella myös erikseen kultakin vuodelta. Näin olisi voitu tarkastella, onko esimerkiksi pääsylipputuottojen prosentuaalinen osuus toiminnan kokonaistuotoista muuttunut.

Tilinpäätösten analyysin avulla löydettiin kehityskohteita toimeksiantajan rahoituspohjaan ja kulurakenteeseen tulevaisuudessa. Kehityskohteiksi nousivat analyysin ja haastatteluiden perusteella yritys yhteistyö sekä oma myynti, erityisesti hinnoittelu. Mielenkiintoisinta ja ajankohtaisinta voisi olla tutkia jatkossa tarkemmin yritys yhteistyön mahdollisuuksia ja eri muotoja, sillä haastatteluiden perusteella sen merkitys kulttuurialan tapahtuman järjestämisessä on kasvanut ja merkityksen uskotaan kasvavan myös tulevaisuudessa. Onnistunut ja toimiva sekä kumpaakin osapuolta hyödyttävä yhteistyö vaatii haastatteluiden perusteella pohjalle samankaltaisen arvopohjan, mutta varmasti myös paljon muutakin, mitä voisi jatkotutkimuksena lähteä selvittämään. Toinen näkökulma yritys yhteistyön tutkimiseen voisi olla selvittää, millaisia erilaisia tapoja on toteuttaa yritys yhteistyötä ja millainen tapa on yhdistyksen kannalta kannattavin. Oman myynnin osalta jatkotutkimusaiheita voisivat olla esimerkiksi toimivimman hinnoittelustrategian tutkiminen sekä mahdollisten uusien oman myynnin keinojen etsiminen.

LÄHTEET

Alma Talent Oy, tietopalvelut. n.d. a. Omavaraisuusaste-%, Tunnuslukuopas. Luettu 16.2.2020. <https://www.almatalent.fi/tietopalvelut/tunnuslukuopas/vaka-varaisuus/omavaraisuusaste-prosentti>

Alma Talent Oy, tietopalvelut. n.d. b. Quick ratio, Tunnuslukuopas. Luettu 17.2.2020. <https://www.almatalent.fi/tietopalvelut/tunnuslukuopas/maksuval-mius/quick-ratio>

Alma Talent Oy, tietopalvelut. n.d. c. Tunnuslukuopas. Luettu 17.2.2020. <https://www.almatalent.fi/tietopalvelut/tunnuslukuopas>

Aromaa, J. 2016. Kulttuurilaitokset käyvät kovaa kisaa sponsoreista – julkisella tuella ei enää elä. Yle. Julkaistu 12.1.2016. Luettu 20.4.2020. <https://yle.fi/uutiset/3-8571583>

Arts Council England. 2014. The value of arts and culture to people and society, an evidence review. Luettu 10.4.2020. https://www.artscouncil.org.uk/sites/default/files/download-file/The_value_of_arts_and_culture_to_people_and_society_an_evidence_review.pdf

Audiovisuaalisen kulttuurin edistämiskeskus. n.d. a. Audiovisuaalisen kulttuurin tuki. Luettu 2.5.2020. <https://www.kopiosto.fi/AVEK/tuen-hakijoille/avekin-tuet-ja-hakuohjeet/audiovisuaalisen-kulttuurin-tuki/>

Audiovisuaalisen kulttuurin edistämiskeskus. n.d. b. Esittely. <https://www.kopiosto.fi/AVEK/avek/esittely/>

Bryce, H. J. 2017. Financial and Strategic Management for Nonprofit Organizations. 4. edition. Walter de Gruyter Inc.: Boston/Berlin

Cambridge Dictionary. n.d. Meaning of accreditation in English. Verkkosanakirja. Luettu 14.3.2020. <https://dictionary.cambridge.org/dictionary/english/accreditation>

Creative Europe. n.d. Creative Europe 2014-2020. What's in it for the Europe's cultural and creative sectors? Luettu 11.4.2020. https://ec.europa.eu/programmes/creative-europe/sites/creative-europe/files/library/creative-europe-presentation_en.pdf

European Commission. n.d. Creative Europe. About. Luettu 11.4.2020. https://ec.europa.eu/programmes/creative-europe/about_en

Heikkilä, S. 2015. Ovatko säätiöherrat veronkiertäjiä ja apurahansaajat laiskureita? Blogikirjoitus. Julkaistu 18.10.2015. Luettu 11.4.2020. <http://www.sko-lar.fi/ovatko-saatioherrat-veronkiertajia/>

Hämäläinen, J. & Lempinen, M. 2018. Toiminnan suunnittelu ja hallinto yhdistyksissä. Helsinki: Helsingin seudun kauppakamari / Helsingin Kamari Oy

Kalaoja, J. 2018. Suosittu Flow Festival panostaa vastuullisuuteen ja ekologisuuteen - ”Asiakkaamme ovat hyvin tiedostavaa väkeä”. Op.media. Julkaistu 1.8.2018. Luettu 26.4.2020. <https://op.media/alueet/helsinki/suosittu-flow-festival-panostaa-vastuullisuuteen-ja-ekologisuuteen-%22asiakkaamme-ovat-hyvin-tiedostavaa-vakea%22-e735ceef63da4b2f8743811e36df2d8c>

Kallio, M., Kangasniemi, A., Pöyhönen, K. & Vierros, H. 2016. Yhdistykset ja säätiöt. Kirjanpidon, tilinpäätöksen ja verotuksen erityiskysymyksiä. Helsinki: ST-Akatemia Oy

Kirjanpitoasetus 30.12.1997/1339.

Kirjanpitolaki 30.12.1997/1336.

Kupola: Kulttuuripolitiikka ja tuottajan lakitieto. 2016. Sponsorointi. Kurssiblogi: Kulttuurituotanto. Humanistinen ammattikorkeakoulu. Jyväskylä. Päivitetty 6.5.2016. Luettu 2.5.2020. <https://kupolahumak.wordpress.com/prosenttiperaate/>

Laakso, J-P. festivaalijohtaja. 2020. Haastattelu puhelimitse 2.4.2020. Haastattelija Korhonen, H. Litteroitu.

Laakso, J-P. festivaalijohtaja. 2020. Kysymyksiä tilinpäätöksistä opinnäytetyötä varten. Sähköpostiviesti. Luettu 14.3.2020.

Lausunto KILA 1884/2012. Sidottujen rahastojen käsittelystä säätiön tilinpäätöksessä ja konsernitilinpäätöksessä. Kirjanpitolautakunta. Luettu 8.3.2020. https://kirjanpitolautakunta.fi/artikkeli/-/asset_publisher/sidottujen-rahastojen-kasittelysta-saation-tilinpaatoksessa-ja-konsernitilinpaatoksessa-1

Lempinen, J., Pirinen, E. & Pyyny, M. 2017. Hinta tuplaantui, katsojat jäivät – elokuvateatterit elävät ajassa. Blogikirjoitus. Moreenimedia. Julkaistu 26.7.2017. Luettu 26.4.2020. <https://moreenimedia.uta.fi/2017/09/26/hinta-tuplaantui-katsojat-jaivat-elokuvateatterit-elavat-ajassa/>

Leppiniemi, J. & Kykkänen, T. 2015. Kirjanpito, tilinpäätös ja tilinpäätöksen tulkinta. 9. uudistettu painos. Talentum pro: Helsinki

Loimu, K. 2013. Yhdistystoiminnan käsikirja. 6. uudistettu painos. Helsinki: Sanoma Pro.

Lydman, K. 2012. Säätiöitten ja yhdistysten oma pääoma. Tilisanomat 4/2012. Luettu 24.2.2020. <https://tilisanomat.fi/talousohjaus/saatioitten-ja-yhdistysten-oma-paaoma>

Lydman, K., Kempainen, S., Laaksonen, L. & Lahti, I. 2018. Yhdistys ja säätiö. Oikeudelliset kysymykset, tilinpäätös, verotus ja hallinto. 2. painos. Helsinki: Tietosanoma Oy

Opetus- ja kulttuuriministeriö. n.d. a. Audiovisuaalinen kulttuuri. Luettu 29.3.2020. <https://minedu.fi/audiovisuaalinen-kulttuuri>

Opetus- ja kulttuuriministeriö. n.d. b. Kulttuurin ja taiteen rahoitus ja ohjaus. Luettu 29.3.2020. <https://minedu.fi/kulttuuri/ohjaus-ja-rahoitus>

Opetus- ja kulttuuriministeriö. n.d. c. Taiteen ja kulttuurin alat. Luettu 11.4.2020. <https://minedu.fi/taiteen-ja-kulttuurin-alat>

Opetus- ja kulttuuriministeriö. n.d. d. Visuaaliset taiteet. Luettu 29.3.2020. <https://minedu.fi/visuaaliset-taiteet>

Opetushallitus. n.d. Luova Eurooppa: uusi ohjelmakausi 2021-2027. Luettu 11.4.2020. <https://www.oph.fi/fi/ohjelmat/luova-eurooppa-uusi-ohjelmakausi-2021-2027>

Patentti- ja rekisterihallitus. 2019a. Yhdistysrekisterin esittely. Päivitetty 10.12.2019. Luettu 26.1.2020. https://www.prh.fi/fi/yhdistysrekisteri/yhdistysrekisterin_esittely.html

Patentti- ja rekisterihallitus. 2020b. Rekisteröidyt uudet yhdistykset ja uskonnolliset yhdyskunnat. Päivitetty 14.1.2020. Luettu 16.2.2020. <https://www.prh.fi/fi/yhdistysrekisteri/yhdistysrekisterintilastoja/tilastoarekisteroidyistausistayhdistyksistajauskonnollisistayhdyskunnista.html>

Patentti- ja rekisterihallitus. 2020c. Yhdistysten ja uskonnollisten yhdyskuntien lukumäärät. Päivitetty 14.1.2020. Luettu 16.2.2020. <https://www.prh.fi/fi/yhdistysrekisteri/yhdistysrekisterintilastoja/lukumaaratyhdistysrekisterissajauskonnollistenyhdyskuntienrekisterissa.html>

Perälä, S & Perälä, J. 2006. Yhdistyksen ja säätiön talous, kirjanpito ja verotus. 3. uudistettu painos. WS Bookwell Oy: Juva

Saukkonen, P. 2014. Vankka linnake, joustava sopeutuja vai seisova vesi? Suomalaisen kulttuuripolitiikan viimeaikainen kehitys. Cuporen verkkojulkaisuja 23/2014. Kulttuuripoliittisen tutkimuksen edistämissäätiö. <https://www.cupore.fi/images/tiedostot/kulttuuripolitiikankehitys.pdf>

Seppänen, H. 2011. Yrityksen analysointi ja tilinpäätös. Hämeenlinna: Kariston kirjapaino Oy.

Sponsorointi & Tapahtumamarkkinointi ry. 2020. Sponsorointibarometri 2019. Sponsor Insight. Julkaistu 30.1.2020. Luettu 2.5.2020. <http://sponsorointijatapahtumamarkkinointi.fi/wp-content/uploads/2020/02/Sponsorointibarometri-2019-SI-ja-SJTM.pdf>

Suomen perustuslaki 11.6.1999/731.

Säätiöt ja rahastot. n.d. Tietoa säätiöistä. Luettu 11.4.2020. <https://saatiotrahastot.fi/tietoa-saatiosta/>

Tampere Film Festival. n.d. Tietoa meistä, esittely. Luettu 26.1.2020. <https://tamperefilmfestival.fi/festivaali-info/about-2/esittely/>

Tampereen elokuvajuhlat – Tampere Film Festival ry. Toimintakertomus. 2014. Julkaisematon. Tampereen elokuvajuhlat – Tampere Film Festival ry. Tampere.

Tampereen elokuvajuhlat – Tampere Film Festival ry. Vuosikertomus. 2015. Julkaisematon. Tampereen elokuvajuhlat – Tampere Film Festival ry. Tampere.

Tampereen elokuvajuhlat – Tampere Film Festival ry. Vuosikertomus. 2016. Julkaisematon. Tampereen elokuvajuhlat – Tampere Film Festival ry. Tampere.

Tampereen elokuvajuhlat – Tampere Film Festival ry. Vuosikertomus. 2017. Julkaisematon. Tampereen elokuvajuhlat – Tampere Film Festival ry. Tampere.

Tampereen elokuvajuhlat – Tampere Film Festival ry. Vuosikertomus. 2018. Julkaisematon. Tampereen elokuvajuhlat – Tampere Film Festival ry. Tampere.

Tampereen kaupunki: Sivistys- ja kulttuurilautakunta. 2020. Sivistys- ja kulttuurilautakunta, kokous 23.1.2020. § 7 Festivaalien ja suurten yleisötapahtumien toiminta-avustukset vuodelle 2020. Kokouspöytäkirja. Julkaistu 23.1.2020. Luettu 4.4.2020. [http://tampere.cloudnc.fi/fi-FI/Toimielimet/Sivistys_ ja_kulttuurilautakunta/Kokous_2312020/Festivaalien_ ja_ suurten_ yleisotapahtumie\(124226\)](http://tampere.cloudnc.fi/fi-FI/Toimielimet/Sivistys_ ja_kulttuurilautakunta/Kokous_2312020/Festivaalien_ ja_ suurten_ yleisotapahtumie(124226))

Tomperi, S. 2017. Kehittyvä kirjanpito-taito. 16. uudistettu painos. Keuruu: Otavan kirjapaino Oy

Valtioneuvoston asetus pien- ja mikroyrityksen tilinpäätöksessä esitettävistä tiedoista. 1753/2015.

Vinnikainen, M. & Perälä, S. 2019. Yhdistyksen ja säätiön tilinpäätösmalli. 13. uudistettu painos. Helsinki: ST-Akatemia Oy

Yhdistyslaki 26.5.1989/503.

Yle Areena. 2020. Kulttuuriykkönen. Esitykset peruttu ja rahapula iskee – Miten kulttuurin tekijät selviävät koronavuodesta? Podcast-tallenne. Julkaistu 23.3.2020. Viitattu 11.4.2020. <https://areena.yle.fi/audio/1-50436573>

LIITTEET

Liite 1. Kysymykset festivaalijohtajalle sähköpostitse

Toimintakertomuksista päätellen elokuvajuhlien ilmoittautuminen on muuttunut maksulliseksi vuoden 2015 tapahtumaan varten. Onko tämä tuonut odotettuja tuottoja?

Ilmoitusmyyntituotot ovat laskeneet tasaisesti. Onko tähän jokin erityinen syy?

Vuosina 2015 ja 2016 sekä tuotot että kulut ovat olleet keskimääräisesti muita vuosia korkeammat. Mikä tähän on syynä?

Onko esimerkiksi filmivuokrien, teostomaksujen ja muiden alaan liittyvien kustannusten hintataso noussut/laskenut vuosien aikana?

Liite 2. Haastattelukysymykset festivaalijohtajalle

Koetteko, että yleis- ja hankeavustuksia myönnetään jatkossakin yhtä lailla kuin tähän mennessä vai onko merkkejä laskusta?

Varainhankinnasta ei synny merkittävästi tuottoja, olisiko varainhankintaa esimerkiksi jäsenmaksuilla mahdollisuus lisätä?

Mitä säästötoimia EU:n tuen puuttumisen vuoksi on tehty? Onko tilalle etsitty jostain korvaavaa?

Mistä akreditointimaksutuottojen kasvu johtuu, onko akreditoituneet lisääntyneet? Myös elokuvantekijöiden ilmoittautuminen on muuttunut maksulliseksi, mutta missä tämä näkyy tilinpäätöksissä?

Projektikulut ovat kasvaneet huomattavan paljon. Ovatko projektit lisääntyneet vai mistä tämä johtuu?

Edellisten tilikausien alijäämä on huomattavan negatiivinen, miten tämä huomioidaan toiminnassa?

Maksuvalmius on tasolla välttävä/heikko, miten tämä huomioidaan toiminnassa?

Miten varaudutaan mahdollisiin kulujen nousuun?

Liite 3. Tampereen elokuvajuhlat – Tampere Film Festival ry:n tilinpäätös 2014

Tampereen elokuvajuhlat tulos 2014		2014
Varsinainen toiminta		
Tuotot		
Tuotot lipunmyynti		54 533,32 €
Tuotot ilmoitusmyynti		20 695,52 €
Muut myyntituotot		2 272,91 €
Muut festivaalin tuotot		12 057,56 €
Yleisradio		15 000,00 €
Finnkino		7 000,00 €
Muut yhteistyökumppanit		31 533,39 €
UM/tiedotustuki		14 570,00 €
Muut kohdeavustukset		14 206,57 €
Euroopan komissio		35 000,00 €
Projektien tuotot		3 741,18 €
Projektoreitten ja muiden laitteiden vuokra		500,00 €
Konsultointituotot	-	
Muut tuotot		16 946,52 €
Yhteensä Tuotot		228 056,97 €
Kulut		
Henkilöstökulut		
Palkat		226 243,70 €
Palkkiot		2 250,00 €
Lomapalkkavelkojen muutos		63,41 €
Sotu-maksut		4 819,14 €
TEL-maksut		51 282,64 €
TEL /työntekijöiden osuus	-	13 843,83 €
Tapaturmavakuutusmaksut		948,64 €
Työttömyysvakuutusmaksut		2 567,89 €
Työttömyysvak työntek osuus	-	1 124,11 €
Ryhmähenkivakuutus		456,00 €
Työterveyshuolto		1 427,89 €
Lounassetelit		370,00 €
Virkistys- ja harrastustoiminta		1 839,25 €
Muut henkilöstökulut		98,98 €
Sairausvakuutuskorvaukset	-	92,60 €
Kelakorvaus /työterv.huolto		- €
Työllistämistuki ja koulutuskorvaukset	-	4 041,61 €
Yhteensä henkilöstökulut		273 265,39 €
Poistot		
Poistot koneet ja kalusto		2 043,46 €
Yhteensä poistot		2 043,46 €
Festivaalin esityskulut		
Filmivuokrat		619,71 €
Filmivuokrat (EU)		5 284,58 €
Rahtikulut		6 788,64 €
Rahdit (EU)		8 268,71 €
Tilavuokrat		20 000,00 €
Tekniset laitteet ja tarvikkeet		1 114,17 €
Laittevuokrat		10 400,00 €
Teostomaksut		626,89 €
Esiintyjäpalkkiot		1 867,82 €

Ostetut palvelut	29 616,83 €
Festivaalihenkilökunnan päivärahat	- €
Talkooväen ruokailu	3 513,35 €
Muut talkooväen kulut	947,40 €
Festivaalihenkilökunnan matkat ja majoitus	1 513,82 €
Muut esittämiskulut	- €
Yhteensä festivaalin esityskulut	90 561,92 €
Palkinnot	
Palkinnot	25 650,00 €
Yhteensä palkinnot	25 650,00 €
Vieraskulut	
Vieraiden matkakulut	6 218,86 €
Vieraiden matkakulut (EU)	2 847,98 €
Vieraiden majoituskulut	10 109,99 €
Vieraiden majoituskulut (EU)	12 062,83 €
Vieraiden päivärahat	780,00 €
Muut vieraskulut (EU)	21 177,17 €
Yhteensä vieraskulut	53 196,83 €
Markkinointi ja tiedotus	
Esite- ja julistepainatus	8 011,74 €
Ohjelmakirja	9 921,00 €
Paitapainatus	3 870,35 €
Muut painokulut	6 788,39 €
Ilmoitukset	14 544,15 €
Muu markkinointi	5 378,03 €
WWW-sivut	3 600,00 €
Muu tiedotus	1 115,00 €
Yhteensä markkinointi ja tiedotus	53 228,66 €
Valintatyöskentely	
Valintamatkat	12 082,99 €
Yhteensä valintatyöskentely	12 082,99 €
Seminaarit	
Seminarivieraiden matkat ja majoitus	6 139,38 €
Muut seminaarin kulut	2 223,34 €
Yhteensä Seminaarit	8 362,72 €
Muut festivaalin järjestelykulut	
Autojen vuokrat	4 154,03 €
Auton polttoaine ja huolto	528,60 €
Kilometrikorvaukset	485,67 €
Elokuvamarketin kulut	2 265,34 €
Pienkalusto/filmimarket	
Asiakastilaisuudet	1 106,15 €
Näyttelykulut	6 621,03 €
Reelport-kulut	- €
Muut festivaalin järjestelykulut	3 969,01 €
Yhteensä Muut festivaalin järjestelykulut	19 129,83 €
Festivaalin järjestelykulut yhteensä	262 212,95 €

Projektit	
Kansainvälinen toiminta	300,00 C
Kulttuurivientiprojektit	1 983,76 C
matkailumarkkinointiprojektit	- C
Pohjoismaainen verkostoprojekti	9 457,95 C
Human rights film festival	2 084,76 C
Yhteensä kansainvälinen toiminta	13 826,47 C
Projektorien vuokraus	
Projektorien huolto	- C
Yhteensä projektorien vuokraus	
Toimistokulut	
Toimiston ja varaston vuokra	5 706,18 C
Päivärahat	144,00 C
Matkakulut	1 122,15 C
Kokous- ja neuvottelukulut	941,72 C
Koneiden ja laitteiden korjaus	2 319,75 C
Pienkalusto	3 292,89 C
Vakuutukset	903,23 C
Posti	1 592,02 C
Puhelin ja tietoliikenne	6 531,90 C
Konttoritarvikkeet	2 018,16 C
ATK-kulut	257,87 C
Kirjanpito ja tilintarkastus	1 700,00 C
Jäsenmaksut	2 600,00 C
Pankkikulut	1 424,25 C
Kirjat ja lehdet	36,36 C
Toimiston muut kulut	3 187,16 C
Muut kulut	470,59 C
Yhteensä Toimistokulut	34 248,23 C
Kulut yhteensä	585 596,50 C
Tuotto/kulujäämä	-357 539,53 C
Varainhankinta	
Jäsenmaksut	40,00 C
Yhteensä varainhankinta	40,00 C
Rahoitustuotot ja -kulut	
Tuotot	
korkotuotot	1 201,27 C
Yhteensä rahoitustuotot	1 201,27 C
Kulut	
Korkokulut lainoista	1 472,43 C
Ostojen korkokulut	1 888,11 C
Ennakonpidätys- ja sotukorotukset	415,81 C
Muut rahoituskulut	5,00 C
Yhteensä rahoituskulut	3 781,35 C
Omatoiminen tuotto/kulujäämä	-360 079,61 C
Yleisavustukset	
Toiminta-avustus /Tampereen kaupunki	200 500,00 C
Toiminta-avustus SES	150 000,00 C
Festivaaliavustus AVEK	13 000,00 C
Yhteensä yleisavustukset	363 500,00 C
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	3 420,39 C

TASE	
VASTAAVA	31.12.14
PYSYVÄT VASTAAVAT	
Aineelliset hyödykkeet	
Koneet ja kalusto	
Koneet ja laitteet	6 130,38 €
Yhteensä Koneet ja kalusto	6 130,38 €
Aineelliset hyödykkeet yhteensä	6 130,38 €
Pysyvät vastaavat yhteensä	6 130,38 €
Vaihtuvat vastaavat	
Vaihto-omaisuus	
Ennakkomaksut	
Ennakkomaksut	1 338,11 €
Yhteensä Ennakkomaksut	1 338,11 €
Saamiset	
Myyntisaamiset	
Myyntisaamiset	15 145,00 €
Yhteensä Myyntisaamiset	15 145,00 €
Lainasaamiset	
Siirtosaamiset	
Siirtosaamiset	5 377,01 €
Yhteensä Siirtosaamiset	5 377,01 €
Saamiset yhteensä	21 860,12 €
Rahat ja pankkisaamiset	
Kassa	47,70 €
Nordea -692	- €
Osuuspankki	96,33 €
Sampo -903	391,46 €
Yhteensä Rahat ja pankkisaamiset	535,49 €
Vaihtuvat vastaavat yhteensä	22 395,61 €
VASTAAVAA YHTEENSÄ	28 525,99 €

VASTATTAVAA	
OMA PÄÄOMA	
Edellisten tilikausien ylijäämä/alijäämä	
Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)	- 95 294,37 €
Yhteensä edellisten tilikausien ylijäämä/alijäämä	- 95 294,37 €
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	- 3 420,39 €
Oma pääoma yhteensä	- 91 873,98 €
VARAUKSET	
Vapaaehtoiset varaukset	
VIERAS PÄÄOMA	
Pitkäaikainen	
Pitkäaikaiset lainat	
Laina OP	20 000,00 €
Yhteensä pitkäaikaiset lainat	20 000,00 €
Pitkäaikainen yhteensä	20 000,00 €
Lyhytaikainen	
Lainat	
Laina Tampereen kaupunki	
Laina Tamy	25 000,00 €
Laina OP	10 000,00 €
Yhteensä lainat rahoituslaitoksilta	35 000,00 €
Saadut ennakot	
Saadut ennakot	23 150,80 €
Yhteensä saadut ennakot	23 150,80 €
Siirtovelat	
Ostovelat	7 860,76 €
Siirtovelat	20 538,84 €
Lomapalkkavelat	7 903,55 €
Yhteensä siirtovelat	36 303,15 €
Muut lyhytaikaiset velat	
Muut lyhytaikaiset rahalainat	- €
Verotili	5 809,48 €
Muut lyhytaikaiset velat	136,54 €
Yhteensä muut lyhytaikaiset velat	5 946,02 €
Lyhytaikainen yhteensä	100 399,97 €
Vieras pääoma yhteensä	120 399,97 €
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	28 525,99 €

Liite 4. Tampereen elokuvajuhlat – Tampere Film Festival ry:n tilinpäätös
2015–2016

Tampereen elokuvajuhlat tulos 2016	2015	2016
Varsinainen toiminta		
Tuotot		
Tuotot lipunmyynti	52 872,02 €	55 708,46 €
Tuotot ilmoitusmyynti	15 650,00 €	13 950,00 €
Muut myyntituotot	1 495,98 €	1 285,01 €
Akkreditointimaksut	13 189,57 €	38 566,57 €
Yleisradio	15 000,00 €	15 000,00 €
Finnkino	7 000,00 €	7 000,00 €
Muut yhteistyökumppanit	55 673,88 €	51 799,15 €
UM/tiedotustuki	18 000,00 €	0,00 €
Muut kohdeavustukset	47 600,00 €	62 991,74 €
Euroopan komissio	33 000,00 €	33 000,00 €
Projektien tuotot	2 534,04 €	1 000,00 €
Projektoreitten ja muiden laitteiden vuokra	3 186,20 €	1 600,00 €
Muut tuotot	2 938,88 €	3 222,22 €
Yhteensä Tuotot	268 140,57 €	285 123,15 €
Kulut		
Henkilöstökulut		
Palkat	246 621,85 €	251 257,05 €
Palkkiot	2 220,00 €	2 500,00 €
Lomapalkkavelkojen muutos	2 718,40 €	-274,95 €
Sotu-maksut	5 147,37 €	5 296,20 €
TEL-maksut	59 630,03 €	60 496,59 €
TEL /työntekijöiden osuus	-15 581,82 €	-16 139,33 €
Tapaturmavakuutusmaksut	1 340,62 €	1 191,45 €
Työttömyysvakuutusmaksut	2 852,21 €	5 643,69 €
Työttömyysvak työntek osuus	-1 598,80 €	-2 960,43 €
Ryhmähenkivakuutus	191,08 €	152,46 €
Työterveyshuolto	2 160,62 €	1 729,29 €
Lounassetelit	157,00 €	
Virkistys- ja harrastustoiminta	2 140,82 €	1 646,15 €
Muut henkilöstökulut		43,00 €
Henkilöstön koulutus	326,00 €	4 410,60 €
Kelakorvaus /työterv.huolto	-738,48 €	-1 210,38 €
Työllistämistuki ja koulutuskorvaukset	-5 699,85 €	-3 357,62 €
Yhteensä henkilöstökulut	301 887,05 €	310 423,77 €
Poistot		
Poistot koneet ja kalusto	1 639,78 €	1 828,85 €
Yhteensä poistot	1 639,78 €	1 828,85 €

Festivaalin esityskulut		
Filmivuokrat	7 920,20 €	9 219,42 €
Filmivuokrat (EU)	175,00 €	
Rahtikulut	14 606,88 €	16 161,92 €
Tilavuokrat	21 630,00 €	31 733,50 €
Tekniset laitteet ja tarvikkeet	800,83 €	1 312,27 €
Laitevuokrat	10 868,77 €	10 000,00 €
Teostomaksut	616,44 €	613,00 €
Esiintyjäpalkkiot	1 975,00 €	2 577,94 €
Ostetut palvelut	38 771,62 €	39 516,83 €
Talkooväen ruokailu	6 180,36 €	7 240,51 €
Muut talkooväen kulut	502,20 €	516,34 €
Festivaalihenkilökunnan matkat ja majoitus	3 916,87 €	3 783,29 €
Muut esittämiskulut	627,05 €	190,00 €
Yhteensä festivaalin esityskulut	108 591,22 €	122 865,02 €
Palkinnot		
Palkinnot	25 650,00 €	25 650,00 €
Yhteensä palkinnot	25 650,00 €	25 650,00 €
Vieraskulut		
Vieraiden matkakulut	8 159,44 €	13 256,05 €
Vieraiden matkakulut (EU)	152,73 €	
Vieraiden majoituskulut	25 187,38 €	26 185,48 €
Muut vieraskulut	18 999,84 €	17 385,55 €
Yhteensä vieraskulut	52 499,39 €	56 827,08 €
Markkinointi ja tiedotus		
Esite- ja julistepainatus	9 555,84 €	8 550,00 €
Julisteeet	1 329,00 €	190,00 €
Ohjelmakirja	8 290,00 €	8 750,00 €
Paitapainatus	3 716,80 €	6 406,97 €
Muut painokulut	2 685,00 €	10 666,57 €
Ilmoitukset	8 725,00 €	11 458,90 €
Muu markkinointi	8 706,23 €	6 746,39 €
WWW-sivut	3 600,00 €	1 690,00 €
Muu tiedotus	365,56 €	431,48 €
Yhteensä markkinointi ja tiedotus	46 973,43 €	54 890,31 €
Valintatyöskentely		
Valintamatkat	9 152,39 €	8 499,80 €
Yhteensä valintatyöskentely	9 152,39 €	8 499,80 €
Seminaarit		
Seminarivieraiden matkat ja majoitus	7 748,71 €	8 177,03 €
Seminaarien tila- ja laitevuokrat	149,19 €	
Muut seminaarin kulut	2 656,13 €	2 540,29 €
Yhteensä Seminaarit	10 554,03 €	10 717,32 €
Muut festivaalin järjestelykulut		
Autojen vuokrat	3 056,45 €	4 746,60 €
Auton polttoaine ja huolto	455,66 €	539,69 €
Kilometrikorvaukset	382,80 €	246,83 €
Elokuvamarketin kulut	3 371,63 €	190,60 €
Asiakastilaisuudet	362,98 €	1 155,29 €
Näyttelykulut	6 572,13 €	3 758,28 €
Muut festivaalin järjestelykulut	1 171,08 €	2 633,88 €
Yhteensä Muut festivaalin järjestelykulut	15 372,73 €	13 271,17 €
Festivaalin järjestelykulut yhteensä	268 793,19 €	292 720,70 €

Projektit		
Film Agency kuut		1 927,84 €
AVA-kulut		1 068,47 €
Pohjoismainen verkostoprojekti	322,49 €	13 143,57 €
Human rights film festival	3 946,43 €	90,06 €
Yhteensä kansainvälinen toiminta	4 268,92 €	16 229,94 €
DDD60-hanke		
DDD60 muut kulut		1 254,52 €
DDD palkkakulut		8 300,00 €
DDD60 palkkojen sivukulut		1 768,73 €
Yhteensä DDD60-hanke		11 323,25 €
Toimistokulut		
Toimiston ja varaston vuokra	5 057,29 €	5 788,21 €
Päivärahat	643,05 €	211,00 €
Matkakulut	1 066,36 €	939,50 €
Kokous- ja neuvottelukulut	1 555,90 €	1 155,85 €
Koneiden ja laitteiden korjaus	40,32 €	251,85 €
Pienkalusto	2 614,43 €	3 384,03 €
Vakuutukset	1 336,77 €	1 066,73 €
Posti	1 088,96 €	882,45 €
Puhelin ja tietoliikenne	8 129,44 €	6 650,08 €
Konttoritarvikkeet	1 881,04 €	2 280,28 €
ATK-kulut	364,28 €	550,91 €
Kirjanpito ja tilintarkastus	1 095,00 €	1 170,00 €
Jäsenmaksut	2 874,00 €	3 067,00 €
Pankkikulut	1 736,49 €	3 306,72 €
Kirjat ja lehdet	126,36 €	38,18 €
Toimiston muut kulut	3 703,30 €	3 871,36 €
Muut kulut	179,51 €	43,50 €
Yhteensä Toimistokulut	33 492,50 €	34 657,65 €
Kulut yhteensä	610 081,44 €	667 184,16 €
Tuotto/kulujäämä	-341 940,87 €	-382 061,01 €
Varainhankinta		
Jäsenmaksut	100,00 €	100,00 €
Yhteensä varainhankinta	100,00 €	100,00 €
Rahoitustuotot ja -kulut		
Tuotot		
korkotuotot	2,05 €	2,36 €
Yhteensä rahoitustuotot	2,05 €	2,36 €
Kulut		
Korkokulut lainoista	1 443,45 €	1 110,27 €
Ostojen korkokulut	33,78 €	802,00 €
Ennakonpidätys- ja sotukorotukset	30,00 €	70,61 €
Muut rahoituskulut	15,00 €	113,79 €
Yhteensä rahoituskulut	1 522,23 €	2 096,67 €
Omatoiminen tuotto/kulujäämä	-343 361,05 €	-384 055,32 €
Yleisavustukset		
Toiminta-avustus /Tampereen kaupunki	200 500,00 €	200 000,00 €
Toiminta-avustus SES	150 000,00 €	150 000,00 €
Festivaaliavustus AVEK	13 500,00 €	17 700,00 €
Yhteensä yleisavustukset	364 000,00 €	367 700,00 €
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	20 638,95 €	-16 355,32 €

TASE		
VASTAAVA	2015	2016
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineelliset hyödykkeet		
Koneet ja kalusto		
Koneet ja laitteet	7 284,95 €	5 486,54 €
Yhteensä Koneet ja kalusto	7 284,95 €	5 486,54 €
Aineelliset hyödykkeet yhteensä	7 284,95 €	5 486,54 €
Pysyvät vastaavat yhteensä	7 284,95 €	5 486,54 €
Vaihtuvat vastaavat		
Vaihto-omaisuus		
Ennakkomaksut		
Ennakkomaksut	4 859,87 €	50,00 €
Yhteensä Ennakkomaksut	4 859,87 €	50,00 €
Saamiset		
Myyntisaamiset		
Myyntisaamiset	440,00 €	11 702,38 €
Yhteensä Myyntisaamiset	440,00 €	11 702,38 €
Lainasaamiset		
Siirtosaamiset		
Siirtosaamiset	0,00 €	1 678,81 €
Yhteensä Siirtosaamiset	0,00 €	1 678,81 €
Saamiset yhteensä	5 299,87 €	13 431,19 €
Rahat ja pankkisaamiset		
Kassa	250,50 €	276,76 €
Osuuspankki	12 617,80 €	16 062,17 €
Sampo -903	334,57 €	106,71 €
Yhteensä Rahat ja pankkisaamiset	13 202,87 €	16 445,64 €
Vaihtuvat vastaavat yhteensä	18 502,74 €	29 876,83 €
VASTAAVAA YHTEENSÄ	25 787,69 €	35 363,37 €

VASTATTAVAA	2015	2016
OMA PÄÄOMA		
Edellisten tilikausien ylijäämä/alijäämä		
Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)	-91 873,98 €	-71 235,03 €
Yhteensä edellisten tilikausien ylijäämä/alijäämä	-91 873,98 €	-71 235,03 €
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	20 638,95 €	-16 355,32 €
Oma pääoma yhteensä	-71 235,03 €	-87 590,35 €
VARAUKSET		
Vapaaehtoiset varaukset		
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen		
Pitkäaikaiset lainat		
Laina OP	10 000,00 €	
Yhteensä pitkäaikaiset lainat	10 000,00 €	
Pitkäaikainen yhteensä	10 000,00 €	
Lyhytaikainen		
Lainat		
Laina Tamy	20 000,00 €	20 000,00 €
Laina OP	10 000,00 €	10 000,00 €
Yhteensä lainat rahoituslaitoksilta	30 000,00 €	30 000,00 €
Saadut ennakot		
Saadut ennakot	16 500,00 €	44 400,09 €
Yhteensä saadut ennakot	16 500,00 €	44 400,09 €
Siirtovelat		
Ostovelat	3 947,70 €	5 624,65 €
Siirtovelat	21 145,33 €	19 639,03 €
Lomapalkkavelat	10 621,95 €	10 347,00 €
Yhteensä siirtovelat	35 714,98 €	35 610,68 €
Muut lyhytaikaiset velat		
Muut lyhytaikaiset rahalainat		
Verotili	4 678,97 €	2 847,67 €
Muut lyhytaikaiset velat	128,77 €	150,28 €
EFA/Short matter korvaukset		9 945,00 €
Yhteensä muut lyhytaikaiset velat	4 807,74 €	12 942,95 €
Lyhytaikainen yhteensä	87 022,72 €	122 953,72 €
Vieras pääoma yhteensä	97 022,72 €	122 953,72 €
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	25 787,69 €	35 363,37 €

Liite 5. Tampereen elokuvajuhlat – Tampere Film Festival ry:n tilinpäätös
2017–2018

Tampereen elokuvajuhlat tulos 2018	2018	2017
Varsinainen toiminta		
Tuotot		
Tuotot lipunmyynti	46 252,01 €	54 429,84 €
Tuotot ilmoitusmyynti	9 250,00 €	10 800,00 €
Muut myyntituotot	2 707,96 €	2 187,71 €
Akkreditointimaksut	50 922,63 €	32 845,70 €
Yleisradio	17 500,00 €	17 500,00 €
Finnkino	7 000,00 €	7 000,00 €
Muut yhteistyökumppanit	45 220,46 €	42 259,20 €
Muut kohdeavustukset	76 422,56 €	66 402,44 €
Projektoreitten ja muiden laitteiden vuokra	549,00 €	245,00 €
Agency tuotot	5 388,20 €	1 533,50 €
Muut tuotot	6 327,59 €	7 669,51 €
Yhteensä Tuotot	267 540,41 €	242 872,90 €
Kulut		
Henkilöstökulut		
Palkat	222 959,80 €	224 480,89 €
Palkkiot	2 000,00 €	2 100,00 €
Lomapalkkavelkojen muutos	-1 083,02 €	-1 284,25 €
Sotu-maksut	1 716,13 €	3 087,67 €
TEL-maksut	58 800,38 €	51 659,34 €
TEL /työntekijöiden osuus	-17 083,34 €	-16 062,00 €
Tapaturmavakuutusmaksut	626,78 €	834,50 €
Työttömyysvakuutusmaksut	6 700,07 €	5 860,20 €
Työttömyysvak.työntek osuus	-4 711,56 €	-3 824,61 €
Ryhmähenkivakuutus	126,85 €	152,07 €
Työterveyshuolto	3 215,05 €	2 845,61 €
Virkistys- ja harrastustoiminta	3 714,53 €	2 887,84 €
Sairausvakuutuskorvaukset	-1 740,96 €	-2 882,40 €
Kelakorvaus /työterv.huolto	-1 381,01 €	-945,73 €
Työllistämistuki ja koulutuskorvaukset	-10 393,65 €	-5 185,81 €
Yhteensä henkilöstökulut	263 466,05 €	263 723,32 €
Poistot		
Poistot koneet ja kalusto	1 223,73 €	1 630,99 €
Festivaalin esityskulut		
Filmivuokrat	6 701,90 €	4 524,96 €
Rahtikulut	11 377,26 €	14 283,34 €
Tilavuokrat	28 120,00 €	28 760,00 €
Tekniset laitteet ja tarvikkeet	1 690,05 €	1 029,97 €
Laittevuokrat	11 008,00 €	17 198,45 €
Teostomaksut	457,60 €	637,87 €
Esiintyjäpalkkiot	200,00 €	1 020,00 €
Ostetut palvelut	36 863,91 €	35 505,12 €
Talkooväen ruokailu	8 991,18 €	8 434,30 €
Muut talkooväen kulut	786,41 €	1 215,59 €
Festivaaliliikennekunnan matkat ja majoitus	2 358,66 €	3 434,32 €
Muut esittämiskulut	186,67 €	160,00 €
Yhteensä festivaalin esityskulut	108 741,64 €	116 203,92 €

Palkinnot		
Palkinnot	26 669,03 €	25 169,03 €
Yhteensä palkinnot	26 669,03 €	25 169,03 €
Vieraskulut		
Vieraiden matkakulut	7 785,57 €	17 480,14 €
Vieraiden majoituskulut	29 884,47 €	28 757,36 €
Muut vieraskulut	12 299,64 €	13 768,21 €
Yhteensä vieraskulut	49 969,68 €	60 005,71 €
Markkinointi ja tiedotus		
Esite- ja julistepainatus		7 937,00 €
Julisteeet	500,00 €	
Ohjelmakirja	8 667,54 €	8 750,00 €
Paitapainatus	4 206,15 €	4 976,88 €
Muut painokulut	10 265,20 €	8 295,73 €
Ilmoitukset	10 500,00 €	11 696,00 €
Muu markkinointi	8 161,07 €	6 284,20 €
WWW-sivut	877,00 €	4 862,00 €
Muu tiedotus	2 871,03 €	
Yhteensä markkinointi ja tiedotus	46 047,99 €	52 801,81 €
Valintatyöskentely		
Valintamatkat	10 323,96 €	10 189,73 €
Yhteensä valintatyöskentely	10 323,96 €	10 189,73 €
Seminaarit		
Seminarivieraiden matkat ja majoitus	2 828,97 €	4 933,88 €
Seminaarien tila- ja laitevuokrat		1 322,71 €
Muut seminaarin kulut	238,00 €	3 566,29 €
Yhteensä Seminaarit	3 066,97 €	9 822,88 €
Muut festivaalin järjestelykulut		
Autojen vuokrat	4 706,00 €	7 446,51 €
Auton polttoaine ja huolto	388,20 €	306,62 €
Elokuvamarketin kulut	2 800,00 €	1 423,64 €
Asiakastilaisuuudet	1 719,96 €	2 019,74 €
Näyttelykulut	- €	446,45 €
Muut festivaalin järjestelykulut	6 380,09 €	2 810,76 €
Yhteensä Muut festivaalin järjestelykulut	15 994,25 €	14 453,72 €
Festivaalin järjestelykulut yhteensä	260 813,52 €	288 646,80 €
Projektit		
Film Agency kuut	2 244,54 €	1 461,62 €
AVA-kulut	7 252,13 €	1 763,29 €
Kulut yhtelokuvapäivä	15 620,55 €	2 443,77 €
Pohjoismainen verkostoprojekti	63,81 €	1 633,97 €
Bootcamp-kulut	6 733,38 €	
DDD60 muut kulut	7 788,09 €	7 236,55 €
DDD palkkakulut	18 033,33 €	16 923,70 €
DDD60 palkkojen sivukulut	3 576,02 €	2 561,72 €
FVR muut kulut	23,30 €	
FVR palkkakulut	6 382,00 €	
FVR palkkojen sivukulut	1 265,55 €	
Hankkeet yhteensä	68 982,70 €	34 024,62 €

Toimistokulut		
Toimiston ja varaston vuokra	5 556,93 €	5 416,68 €
Päivärahat	95,00 €	439,00 €
Matkakulut	848,04 €	1 075,61 €
Kokous- ja neuvottelukulut	1 415,64 €	913,90 €
Koneiden ja laitteiden korjaus	- €	168,50 €
Pienkalusto	2 023,34 €	699,19 €
Vakuutukset	1 356,83 €	1 576,79 €
Posti	834,33 €	1 195,61 €
Puhelin ja tietoliikenne	5 604,93 €	6 132,20 €
Konttoritarvikkeet	2 455,13 €	1 948,01 €
ATK-kulut	2 126,63 €	1 524,78 €
Kirjanpito ja tilintarkastus	1 070,00 €	950,00 €
Jäsenmaksut	3 177,00 €	3 160,00 €
Pankkikulut	1 389,19 €	2 029,92 €
Kirjat ja lehdet	41,82 €	41,82 €
Toimiston muut kulut	3 886,33 €	4 257,07 €
Muut kulut	322,74 €	586,42 €
Yhteensä Toimistokulut	32 203,88 €	32 115,50 €
Kulut yhteensä	626 689,88 €	620 141,23 €
Tuotto/kulujäämä	- 359 149,47 €	- 377 268,33 €
Varainhankinta		
Jäsenmaksut	110,00 €	40,00 €
Yhteensä varainhankinta	110,00 €	40,00 €
Rahoitustuotot ja -kulut		
Tuotot		
korkotuotot	0,13 €	570,76 €
Yhteensä rahoitustuotot	0,13 €	570,76 €
Kulut		
Korkokulut lainoista	2 075,59 €	938,44 €
Ostojen korkokulut	1 253,44 €	1 952,13 €
Ennakonpidätys- ja sotukorotukset	65,66 €	7,92 €
Muut rahoituskulut	599,00 €	20,00 €
Yhteensä rahoituskulut	3 993,69 €	2 918,49 €
Omatoiminen tuotto/kulujäämä	- 363 033,03 €	-379 576,06 €
Luottotappiot	230,00 €	
Yleisavustukset		
Toiminta-avustus /Tampereen kaupunki	196 000,00 €	200 000,00 €
Toiminta-avustus SES	150 000,00 €	150 000,00 €
Festivaaliavustus AVEK	20 000,00 €	19 800,00 €
Yhteensä yleisavustukset	366 000,00 €	369 800,00 €
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	2 736,97 €	-9 776,06 €

TASE		
VASTAAVA	43 465,00 €	31.12.2017
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineelliset hyödykkeet		
Koneet ja kalusto		
Koneet ja laitteet	3 671,22 €	4 894,95 €
Yhteensä Koneet ja kalusto	3 671,22 €	4 894,95 €
Aineelliset hyödykkeet yhteensä	3 671,22 €	4 894,95 €
Pysyvät vastaavat yhteensä	3 671,22 €	4 894,95 €
Vaihtuvat vastaavat		
Vaihto-omaisuus		
Ennakkomaksut		
Ennakkomaksut	- €	1 358,56 €
Yhteensä Ennakkomaksut		1 358,56 €
Saamiset		
Myyntisaamiset		
Myyntisaamiset	732,71 €	1 130,00 €
Yhteensä Myyntisaamiset	732,71 €	1 130,00 €
Lainasaamiset		
Siirtosaamiset		
Siirtosaamiset	12 112,00 €	0,00 €
Yhteensä Siirtosaamiset	12 112,00 €	0,00 €
Saamiset yhteensä	12 844,71 €	2 488,56 €
Rahat ja pankkisaamiset		
Kassa	223,56 €	10,66 €
Osuuspankki	24 838,28 €	516,30 €
Sampo -903	74,21 €	74,21 €
Paypal-Hii	593,12 €	
Paypal/submission fees	377,58 €	
Yhteensä Rahat ja pankkisaamiset	26 106,75 €	601,17 €
Vaihtuvat vastaavat yhteensä	38 951,46 €	3 089,73 €
VASTAAVAA YHTEENSÄ	42 622,68 €	7 984,68 €

VASTATTAVAA			
OMA PÄÄOMA			
Edellisten tilikausien ylijäämä/alijäämä			
Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)	-	97 366,41 €	-87 590,35 €
Yhteensä edellisten tilikausien ylijäämä/alijään	-	97 366,41 €	-87 590,35 €
Tilikauden ylijäämä/alijäämä			
Oma pääoma yhteensä	-	2 736,97 €	-9 776,06 €
		94 629,44 €	-97 366,41 €
VIERAS PÄÄOMA			
Pitkäaikainen			
Laina OP		30 000,00 €	
Pitkäaikainen velka yhteensä		30 000,00 €	
Lyhytaikainen			
Lainat			
Laina Tamy		30 000,00 €	30 000,00 €
Laina OP		10 000,00 €	
Yhteensä lainat rahoituslaitoksilta		30 000,00 €	30 000,00 €
Saadut ennakot			
Saadut ennakot		15 900,00 €	13 068,56 €
Yhteensä saadut ennakot		15 900,00 €	13 068,56 €
Siirtovelat			
Ostovelat		13 841,74 €	22 986,32 €
Siirtovelat		16 692,06 €	9 056,68 €
Lomapalkkavelat		7 979,73 €	9 062,75 €
Yhteensä siirtovelat		38 513,53 €	41 105,75 €
Muut lyhytaikaiset velat			
Muut lyhytaikaiset rahalainat			
Verotili	-	1 146,49 €	7 357,15 €
Muut lyhytaikaiset velat			138,63 €
Agency esityskorvaukset		1 866,58 €	333,50 €
EFA/Short matter korvaukset		12 118,50 €	13 347,50 €
Yhteensä muut lyhytaikaiset velat		12 838,59 €	21 176,78 €
Lyhytaikainen velka yhteensä		107 252,12 €	105 351,09 €
Vieras pääoma yhteensä		137 252,12 €	105 351,09 €
VASTATTAVAA YHTEENSÄ		42 622,68 €	7 984,68 €

Liite 6. Haastattelukysymykset kulttuurialan yhdistyksille

Mitkä ovat merkittävimmät tulonlähteet toiminnallenne?

Onko julkisen ja yksityisen rahoituksen määrä pysynyt nykyisellä tasolla vai onko siinä tapahtunut lähivuosina muutosta? Koetteko julkisen ja yksityisen rahoituksen pysyvän myös jatkossa samalla tasolla vai onko odotettavissa laskua/nousua?

Kuinka suuri on yritys yhteistyön/sponsoroinnin rooli toiminnassanne? Millaisilla tavoilla toteutate yritys yhteistyötä?

Miten varaudutte kulujen nousuun? Millä korvaatte mahdollisia menetettyjä tuloja, kuten avustuksen päättymistä tai pääsylipputulosten laskua?